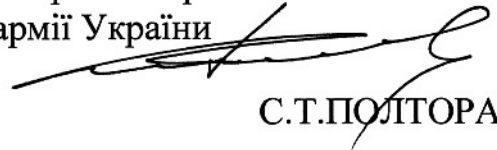

ЗАТВЕРДЖУЮ

Міністр оборони України
генерал армії України

С.Т.ПОЛТОРАК

“12” 06 2017 року

**Рекомендації
з оборонного планування на основі спроможностей
в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України**

1. Загальні положення

1.1. Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України (далі – Рекомендації) розроблено з метою формування в Міністерстві оборони України (далі – Міністерство оборони), органах військового управління, установах, організаціях спільного розуміння щодо підходів до його впровадження та порядку здійснення.

Рекомендації передбачають використання єдиної термінології, принципів та завдань, порядку застосування визначених процедур, моніторингу та розвитку спроможностей у процесі поступового переходу на відповідну методологію оборонного планування на основі спроможностей.

1.2. Оборонне планування на основі спроможностей є одним із методів оборонного планування, особливістю якого є розвиток спроможностей сил оборони для ефективної протидії загрозам та ризикам як військового, так і невійськового характеру з урахуванням імовірних сценаріїв розвитку кризових ситуацій на довгострокову перспективу, зазвичай на 10 – 15 років. Даний метод оборонного планування є основним в країнах-членах НАТО.

Оборонне планування на основі спроможностей передбачає здійснення функціонального аналізу. Функції та завдання, що мають виконуватись під час очікуваних (вірогідних) майбутніх операцій, трансформуються у вимоги до спроможностей, на підставі чого планується їх створення, утримання та розвиток.

Оборонне планування на основі спроможностей передбачає створення, розвиток та підтримання оптимального складу необхідних спроможностей в межах наявних ресурсів. Матеріальні ресурси не завжди є визначальним фактором розвитку спроможностей. Ефективними шляхами нарощування спроможностей може бути удосконалення доктрин, основ застосування, структур органів військового управління та військових частин, впровадження нових форм і методів ведення операцій і бойових дій, покращення системи відбору, навчання, підготовки та мотивації персоналу тощо.

На відміну від планування на основі загроз, оборонне планування на основі спроможностей полягає в зосередженні зусиль не на створенні нових організаційних структур для забезпечення протидії відповідному бойовому потенціалу противника, а на розвитку спроможностей військ (сил) для ефективного виконання визначених завдань.

1.3. Впровадження оборонного планування на основі спроможностей сприятиме досягненню цілей оборонної реформи та виконанню завдань з оборони держави, а також забезпечить активну участь у реалізації Спільної безпекової і оборонної політики Європейського Союзу та співробітництво з НАТО з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття повноправного членства в Організації Південно-атлантичного договору.

1.4. Рекомендації розроблено Міністерством оборони спільно з Генеральним штабом Збройних Сил України (далі – Генеральний штаб), науково-дослідними установами та іноземними радниками на виконання вимог Указів Президента України від 14.03.2016 № 92 “Про Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 04.03.2016 “Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України”, від 6.06.2016 № 240 “Про Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20.05.2016 “Про Стратегічний оборонний бюлетень України”, від 22.03.2017 № 73 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України, від 29 грудня 2016 року “Про Державну програму розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року”, Плану дій щодо впровадження оборонної реформи у 2016 – 2020 роках.

2. Основні терміни та поняття, що вживаються у Рекомендаціях

2.1. Базові компоненти (складові) спроможностей:

доктринальна база – наявність концепцій, настанов, засад застосування, стандартних операційних процедур та інших керівних документів;

організація – наявність організаційної структури відповідних сил і засобів, які створюють відповідну спроможність;

підготовка – наявність системи підготовки відповідних сил і засобів, що створюють певну спроможність, індивідуальна та колективна підготовка особового складу, підготовка штабів та військових формувань;

ресурсне забезпечення – забезпеченість необхідним озброєнням і військовою технікою (далі – ОВТ), обладнанням, запасами матеріально-технічних засобів (далі – МТЗ) та витратних матеріалів, а також фінансовими ресурсами;

якість управління та освіта – наявність належного рівня професійної підготовки керівного складу усіх ланок, системи військової освіти та науки, яка забезпечує обґрунтований розвиток та застосування військ (сил);

персонал – наявність кваліфікованого та мотивованого особового складу;

військова інфраструктура – наявність об’єктів і окремих споруд, призначених для забезпечення виконання військами (силами) завдань збройної боротьби, а також для розміщення та забезпечення їх життєдіяльності;

сумісність – доктринальна, оперативна та технічна сумісність сил і засобів для спільних дій у складі сил оборони, а також багатонаціональних формувань.

Базові компоненти (складові) спроможностей є визначальними для їх створення, розвитку та оцінювання.

2.2. Військовий стандарт – нормативний документ, заснований на консенсусі та затверджений органом військової стандартизації, що встановлює для загального і багаторазового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності у воєнній сфері або її результатів та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкування в цій сфері.

2.3. Вимоги до спроможностей (оперативних бойових, спеціальних) – перелік умов (військових, фізичних, технічних тощо), критеріїв та показників виконання завдань, що містяться в ситуаціях за сценаріями та в керівних документах.

2.4. Вище керівництво – Міністр оборони України, перший заступник Міністра оборони України, заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції, заступники Міністра оборони України, державний секретар Міністерства оборони України, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України, перший заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України, заступники начальника Генерального штабу Збройних Сил України.

2.5. Ефект – зміна умов, способів дій та ступеня свободи дій противника чи своїх військ, або ступінь впливу створених (досягнутих) спроможностей (властивостей) на здатність структурної одиниці сил оборони, яка є носієм спроможностей, виконати поставлені завдання.

2.6. Імовірний сценарій виникнення та розвитку кризової ситуації, що потребує застосування (залучення) сил та засобів сектору безпеки і оборони, – змодельований або прогнозований розвиток воєнно-політичної (воєнно-стратегічної) обстановки або подій, що можуть виникнути внаслідок реалізації загроз у сфері безпеки і оборони, природних, техногенних явищ та потребує застосування (залучення) сил і засобів сектору безпеки і оборони.

2.7. Каталог спроможностей Збройних Сил України (далі – Збройні Сили) – документ, що містить перелік основних спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних), опис їх характеристик та вимог до них. Каталог формується для використання в ході оборонного та оперативного планування (планування застосування), планування підготовки військ та проведення навчань, розвитку військової науки та технологій, озброєння та військової техніки, а також для програм державних закупівель та постачання. Загальну структуру Каталогу спроможностей Збройних Сил наведено у додатку 1 до Рекомендацій.

До каталогу передбачається вносити (стосовно Збройних Сил) такі основні типи носіїв спроможностей:

з'єднання, військові частини (військові організаційні структури) і підрозділи військових частин;

органи управління – Генеральний штаб, Об'єднаний оперативний штаб, командування видів Збройних Сил, Сил спеціальних операцій,

Високомобільних десантних військ, управління оперативних, повітряних, морських командувань, інші органи військового управління оперативно-тактичного рівня;

окремі засоби – літаки, вертольоти, безпілотні авіаційні комплекси, кораблі, судна, ракетні комплекси та комплекси ППО;

системи – автоматизованого управління військами (силами), обміну даними розвідки та обстановки, оповіщення, менеджменту оборонних ресурсів, захисту інформації тощо, що включають відповідне обладнання та програмне забезпечення.

Основою для формування Каталогу спроможностей Збройних Сил є існуючі вимоги щодо підготовки, застосування органів військового управління, видів/родів військ (сил) та їх всебічного забезпечення, які визначені відповідними національними керівними (нормативними) документами (бойовими статутами, настановами, керівництвами, положеннями тощо.), а також відповідними стандартами НАТО (*Allied Forces Standards*), а саме:

загальні вимоги до сил (*AFS Vol. I – General force standards*);

для сухопутних військ (*AFS Vol. II – Standards for Land Forces*);

для повітряних сил (*AFS Vol. III – Standards for Air Forces*);

для військово-морських сил (*AFS Vol. IV – Standards for Maritime Forces*);

для об'єднаних штабів (*AFS Vol. V – Joint Headquarters*);

для сил спеціальних операцій (*AFS Vol. X – Standards for Special Operations Forces*).

Також можуть застосовуватися базові стандарти, визначені іншими керівними документами Міністерства оборони, Збройних Сил та керівними документами НАТО (*Allied Joint Publications, Allied Publications, Allied Tactical Publications*), які є доцільними для впровадження.

Вимоги до спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) підлягають періодичному перегляду/оновленню, у першу чергу – за ініціативи та з урахуванням пропозицій (*operational needs statements*), які формуються командирами/штабами тактичної ланки з подальшим їх розглядом органами управління вищого рівня.

2.8. Оборонний огляд – процес оцінювання стану і готовності сил оборони до виконання завдань з оборони України, стану їх кадрового, фінансового, матеріально-технічного та інших видів забезпечення.

2.9. Перспективна модель Збройних Сил – інтегрована сукупність кількісних і якісних показників (параметрів), які в цілому відображають спроможність Збройних Сил до виконання завдань за призначенням.

2.10. Ризик – імовірна подія, чи їх низка, яка/які у разі виникнення можуть вплинути на досягнення цілі

2.11. Сектор безпеки і оборони – охоплена єдиним керівництвом і координацією сукупність органів державної влади, Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, розвідувальних та правоохоронних органів, структур оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним

контролем і відповідно до Конституції і законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз.

2.12. Сили оборони – Збройні Сили України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державна спеціальна служба транспорту, інші утворені відповідно до законів України військові формування, а також правоохоронні та розвідувальні органи, в частині залучення їх до виконання завдань з оборони держави.

2.13. Ситуація за сценарієм – один із варіантів імовірного виникнення і розвитку кризової ситуації, що потребує застосування (залучення) сил та засобів сектору безпеки і оборони.

2.14. Спроможність (оперативна, бойова, спеціальна) – це здатність структурної одиниці (елементу) Збройних Сил (сил оборони) або сукупності сил і засобів виконувати певні завдання (забезпечувати реалізацію визначених військових цілей) за певних умов обстановки, ресурсного забезпечення та відповідно до встановлених стандартів.

Кожна структурна одиниця (елемент) Збройних Сил (сил оборони) може мати більш ніж одну бойову (спеціальну) спроможність, а кожна спроможність може реалізовуватися більш ніж одною структурною (одиницею) елементом. Спроможності військ (сил) визначаються (деталізуються) стандартами, специфічними для структурної одиниці (елементу) кожного виду Збройних Сил (роду військ, сил).

У ході оборонного планування спроможності класифікуються як необхідні, наявні та критичні.

Необхідні спроможності – ті, що повинні бути в розпорядженні відповідного командира (начальника) у визначений час та місці, для виконання завдань у певних умовах середовища з необхідним результатом (ефектом).

Наявні спроможності – ті, що є у розпорядженні відповідного командира (начальника) для виконання завдань, але можуть бути недостатніми для досягнення необхідного результату (ефекту).

Критичні спроможності – ті, що є абсолютно важливими для досягнення необхідного результату (ефекту) відповідною структурою та потребують створення (розвитку) та утримання у пріоритетному порядку.

2.15. Умови – змінні складові безпекової ситуації, включаючи сценарії реалізації кризових ситуацій, що впливають на хід і ефективність виконання завдань.

2.16. Функціональні групи (інтегровані категорії) спроможностей:

забезпечення готовності військ (*FORCE SUPPORT*) – охоплює інституційні спроможності з оборонного менеджменту (керівництва Збройними Силами (силами оборони)), підготовки Збройних Сил (сил оборони) до оборони, генерування сил, менеджменту персоналу та забезпечення соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей;

співробітництво у сфері безпеки і оборони (*PREPARE*) – охоплює спроможності із забезпечення регіональної безпеки, зокрема шляхом надання

(отримання) допомоги з нарощення (розвитку) оперативних спроможностей країн-партнерів, а також спроможностей національних сил і засобів;

розгортання та мобільність військ (*PROJECT*) – охоплює спроможності засобів доставки, підготовки військ (сил) до висування/перекидання у райони призначення та організації базування з урахуванням визначених термінів готовності;

застосування (*ENGAGE*) – охоплює спроможності частин та підрозділів видів і родів військ (сил) з виконання основних завдань за призначенням як самостійно, так і у складі міжвидових угруповань;

забезпечення (*SUSTAIN*) – охоплює спроможності у сфері бойового, тилового, технічного та медичного забезпечення;

керівництво та управління (*CONSULT, COMMAND & CONTROL*) – охоплює спроможності органів управління стратегічного, оперативного та тактичного рівнів з управління застосуванням військ (сил);

захист та живучість (*PROTECT*) – охоплює спроможності щодо забезпечення захисту від загроз з повітря, моря, протимінної боротьби, РХБ захисту, контррозвідки, мобільної та статичної кібернетичної оборони, придушення засобів РЕР/РЕБ противника;

розвідка (*INFORM*) – охоплює спроможності з ведення розвідки, спостереження та цілевказання (на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях);

військово-політичне керівництво, управління ресурсами (*CORPORATE MANAGEMENT & SUPPORT*) – охоплює інституційні спроможності щодо нормативно-правового забезпечення, здійснення аудиту, інспектування та всеохоплюючого оцінювання (оглядів), розроблення стратегій, планування розвитку спроможностей, організація закупівель, програмного менеджменту та ресурсного забезпечення, бюджетне планування та облік.

Кожна з функціональних груп спроможностей в ході аналізу деталізується. Деталізація має за мету визначення необхідних (наявних) спроможностей на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях. На кожному з рівнів може бути декілька груп (підгруп) спроможностей. Розподіл спроможностей на групи дозволяє визначити складові цієї спроможності (підспроможності), що полегшує ідентифікацію та планування їх формування, утримання, нарощування (модернізацію). Така деталізація дозволяє визначити список об'єднаних спроможностей та конкретні спроможності (завдання) видам Збройних Сил.

3. Мета, завдання та принципи оборонного планування

3.1. Оборонне планування – складова частина системи державного планування, що здійснюється з метою забезпечення обороноздатності держави шляхом визначення пріоритетів і напрямів розвитку сил оборони, ОВТ, інфраструктури, підготовки військ (сил), а також розроблення відповідних концепцій, програм і планів з урахуванням реальних і потенційних загроз у воєнній сфері, демографічних та фінансово-економічних можливостей держави.

3.2. Основними завданнями оборонного планування на основі спроможностей є:

оцінка середовища безпеки, визначення засад, цілей та основних завдань державної політики у сфері оборони, пріоритетів і напрямів розвитку сил оборони з урахуванням реальних і потенційних загроз у воєнній сфері, демографічних та фінансово-економічних можливостей держави;

визначення вимог до спроможностей, структури, чисельності особового складу, кількісних та якісних показників ОВТ, інших видів МТЗ, військової інфраструктури, підготовленості особового складу сил оборони (формування перспективного складу Збройних Сил, який задовольняє вимогам щодо необхідних спроможностей з урахуванням можливостей держави задовольнити потреби оборони);

оцінка стану готовності сил оборони до виконання завдань з оборони України (оцінка наявних спроможностей Збройних Сил щодо виконання завдань за всіма визначеними сценаріями), а також результатів виконання заходів з їхнього розвитку за попередній період;

формування комплексного документа з розвитку спроможностей Збройних Сил (сил оборони) та потреби на розвиток спроможностей Збройних Сил у видатках Державного бюджету України, оцінка ризиків;

планування ресурсного забезпечення Збройних Сил (формування пропозицій до державного оборонного замовлення, планування закупівель продукції, робіт і послуг, у тому числі на особливий період);

планування заходів з мобілізаційної підготовки у Міністерстві оборони та Збройних Силах;

організація виконання завдань та заходів програм і планів, проведення оцінки стану досягнення спроможностей.

3.3. Принципами оборонного планування на основі спроможностей є:

реалістичність, що полягає в збалансованості вартості заходів із досягнення спроможностей та виділеними коштами;

результативність, що полягає у досягненні визначених цілей за рахунок виконання завдань та заходів у плановий період у межах виділених коштів;

ефективність, що полягає у оптимальному співвідношенні витрачених ресурсів та досягнутого результату;

централізація управління плануванням для забезпечення збалансованого розвитку складових сил оборони;

безперервність управління плануванням та моніторингу спроможностей;

системність і паралельність процесів планування та моніторингу для забезпечення оперативності процесу управління розвитком спроможностей;

об'єктивність та колегіальність під час підготовки пропозицій для прийняття рішень в процесі планування;

цілісність, що забезпечується взаємоузгодженням документів планування розвитку складових сил оборони на довго-, середньо- та короткостроковий період з урахуванням їх функціонального призначення;

єдине наскрізне планування створення нових і модернізація існуючих видів озброєння, військової та спеціальної техніки, виробничих потужностей для їх розроблення, виготовлення, а також освоєння і впровадження нових технологій військового призначення;

узгодженість оборонного планування із стратегічним плануванням застосування сил оборони, заходами мобілізаційної підготовки національної економіки, системи життєзабезпечення населення і території держави до оборони;

відкритість інформації про цілі, пріоритети, орієнтири планування та прозорість використання ресурсів.

3.4. Вихідними даними для оборонного планування є:

визначені законами України засади внутрішньої і зовнішньої політики, у тому числі у сфері оборони держави;

визначені Президентом України прогнозовані загрози національній безпеці та національним інтересам України, стратегічні цілі та основні завдання політики національної безпеки у сфері оборони держави, а також уточнені, за необхідності, завдання сил оборони;

висновки за результатами аналізу досягнень військової науки та новітніх технологій військового призначення, досвіду застосування Збройних Сил в воєнних діях та міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки операціях;

орієнтовні прогнозні показники можливостей держави у задоволенні потреб оборони людськими, фінансовими та матеріально-технічними ресурсами (показники виробництва військової техніки та озброєння підприємствами оборонно-промислового комплексу в мирний час, після введення в дію мобілізаційного плану національної економіки України на особливий період, закупівлі за кордоном, виробництва в кооперації, лізингу та інших форм військово-технічного співробітництва);

затверджена за результатами оборонного огляду загальна структура, склад та організація Збройних Сил (для довгострокового планування – модель (обрис) майбутніх Збройних Сил).

4. Керівництво та координація заходів оборонного планування

4.1. Впровадження оборонного планування на основі спроможностей здійснюється з дотриманням положень законів України з питань оборони і військового будівництва, Воєнної доктрини України (в перспективі Стратегії воєнної безпеки України), Стратегічного оборонного бюлетеня України.

4.2. Організація оборонного планування здійснюється під загальним керівництвом Міністра оборони України. Безпосереднє керівництво здійсненням оборонного планування покладається в Міністерстві оборони – на першого заступника Міністра оборони України, у Збройних Силах – на начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України.

4.3. Загальну координацію заходів оборонного планування здійснює Департамент воєнної політики стратегічного планування та міжнародного співробітництва Міністерства оборони.

4.4. У рамках оборонного планування Міністерство оборони формує та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період. Генеральний штаб відповідає за організацію та здійснення заходів оборонного планування у Збройних Силах.

Процес оборонного планування безперервний і має циклічний характер.

5. Види оборонного планування

5.1. Види оборонного планування

Оборонне планування поділяється на довгострокове (12 років), середньострокове (6 років) та короткострокове (2 роки).

5.2 Довгострокове оборонне планування в Міністерстві оборони та Збройних Силах здійснюється з метою реалізації засад державної політики у сфері оборони і військового будівництва шляхом визначення стратегічних цілей, пріоритетів і напрямів розвитку Збройних Сил (сил оборони), озброєння та військової техніки, інфраструктури, підготовки військ (сил), а також потреби в ресурсах.

5.3. Довгострокове оборонне планування передбачає:

проведення аналізу стану та визначення тенденцій розвитку воєнно-політичної, воєнно-стратегічної і соціально-економічної обстановки у державі та світі, характеру, форм та способів ведення збройної боротьби на наступні 10-20 років;

визначення (уточнення) засад державної політики у сфері оборони і військового будівництва;

визначення необхідних спроможностей та порядку їх створення, утримання й розвитку;

розроблення (уточнення) на основі Стратегії національної безпеки України Воєнної доктрини України (в перспективі Стратегії воєнної безпеки України);

розроблення на основі Воєнної доктрини України (в перспективі Стратегії воєнної безпеки України) та результатів проведення оборонного огляду Стратегічного оборонного бюлетеня України;

створення нормативно-правової бази для середньострокового і короткострокового оборонного планування;

визначення пропозицій до прогностичних показників видатків зведеного бюджету на оборону на довгострокову перспективу;

розроблення державних цільових програм.

5.4. Основними даними для здійснення довгострокового оборонного планування є:

результати аналізу щодо стану та визначення тенденцій розвитку воєнно-політичної, воєнно-економічної та воєнно-стратегічної обстановки в Україні та навколо неї, напрямів розвитку збройних сил провідних країн

світу, характеру сучасних збройних конфліктів, реальних і потенційних воєнних загроз національній безпеці України у воєнній сфері;

можливості національної економіки, її галузей та перспективи їх розвитку (відповідно до загальнодержавних (державних) цільових програм розвитку);

наявні спроможності Збройних Сил, які визначають їх готовність до виконання завдань за призначенням;

положення (вимоги) нормативно-правових актів стосовно підстав, повноважень і способів, відповідно до яких повинні діяти структурні підрозділи Міністерства оборони, Генерального штабу, командування видів та інші органи військового управління з питань довгострокового планування, строків і порядку розроблення комплексного документу з розвитку спроможностей Збройних Сил (сил оборони), планів утримання та розвитку й інших документів оборонного планування;

тенденції розвитку воєнної науки, технологій, форм і способів застосування Збройних Сил, технічних засобів збройної боротьби та змін структури сектору безпеки і оборони України;

проблеми у сфері розвитку Збройних Сил, шляхи їх вирішення;

результати виконання комплексного документу з розвитку спроможностей Збройних Сил, державної програми розвитку озброєння і військової техніки, плану утримання та розвитку, планів утримання та розвитку видів, інших програмних і планових документів щодо розвитку Збройних Сил;

матеріальні, фінансові і людські ресурси, що виділяються для розвитку Збройних Сил;

інші дані.

5.5. Структурні підрозділи Міністерства оборони та Генерального штабу, командування видів, інші органи військового управління, науково-дослідні установи:

беруть участь у проведенні аналізу воєнно-політичної, воєнно-економічної та воєнно-стратегічної обстановки, визначенні рівня реальних та потенційних загроз воєнній безпеці України;

вносять за підпорядкованістю пропозиції щодо формування і реалізації воєнної політики;

розробляють (за необхідності) пропозиції до Стратегії воєнної безпеки України (Воєнної доктрини), Державної програми розвитку озброєння та військової техніки, законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері оборони та військового будівництва;

беруть участь у розробці імовірних сценаріїв виникнення та розвитку кризових ситуацій, що потребує застосування сил та засобів сектору безпеки і оборони;

опрацьовують концептуальні документи щодо застосування військ (сил) у перспективному безпековому середовищі;

беруть участь у формуванні пропозицій щодо визначення потреби в матеріальних, фінансових і людських ресурсах для забезпечення Збройних Сил;

розробляють програмні документи розвитку спроможностей видів, окремих родів військ, сил, організують роботу в підпорядкованих структурах щодо виконання заходів довгострокового оборонного планування та взаємодії з іншими суб'єктами планування в частині, що їх стосується;

замовляють у межах своїх повноважень проведення комплексних досліджень з питань довгострокового оборонного планування, прогнозування перспектив розвитку Збройних Сил;

беруть участь в оборонному огляді, за результатами якого розробляють звіт та пропозиції до Стратегічного оборонного бюлетеню України.

5.6. Оборонний огляд проводиться в рамках Комплексного огляду сектору безпеки і оборони, або окремо за рішенням Ради національної безпеки і оборони України.

Оборонний огляд організовується і проводиться з метою:

оцінки стану і готовності Збройних Сил до виконання визначених їм завдань, зокрема наявних спроможностей щодо ефективного реагування на спектр сучасних викликів, ризиків та загроз воєнного характеру;

визначення перспективної моделі Збройних Сил;

визначення стратегії розвитку Збройних Сил (та інших складових сил оборони) на довгострокову перспективу, а також її гармонізації з наявними ризиками, спроможностями та ресурсами.

Організація та проведення оборонного огляду здійснюється під керівництвом першого заступника Міністра оборони України, який є Головою Експертної комісії з проведення оборонного огляду. Загальну координацію заходів оборонного огляду здійснює Департамент воєнної політики стратегічного планування та міжнародного співробітництва Міністерства оборони.

Головним колегіальним органом з питань проведення оборонного огляду є Експертна комісія Міністерства оборони (далі – Експертна комісія), яка утворюється наказом Міністерства оборони.

Повноваження Експертної комісії визначаються в Положенні про Експертну комісію, яке затверджується відповідним наказом Міністерства оборони.

У Положенні про Експертну комісію визначаються також порядок діяльності організаційно-аналітичної та робочих груп (підгруп), їх кількість, чисельність, розподіл функцій, завдань і повноважень, матеріально-технічне, організаційне, науково-методичне та фінансове забезпечення тощо.

Організаційне та інформаційне забезпечення роботи Експертної комісії покладається на організаційно-аналітичну групу, яка є робочим органом Експертної комісії.

Організаційні та методичні засади підготовки і проведення оборонного огляду в Міністерстві оборони, Генеральному штабі, інших органах військового управління, установах, закладах і організаціях Міністерства оборони та Збройних Сил (силах оборони) визначаються у відповідних рекомендаціях, які затверджуються наказом Міністерства оборони.

За результатами оборонного огляду розробляється Стратегічний оборонний бюлетень України.

5.7. Стратегічний оборонний бюлетень України розробляється Міністерством оборони та подається на затвердження Президенту України через Раду національної безпеки і оборони України.

5.8. У Стратегічному оборонному бюлетені України пропонується визначати: імовірні сценарії виникнення та розвитку кризових ситуацій; оцінку поточних спроможностей сил оборони; основні проблеми поточного стану сил оборони та загальні погляди на їхнє вирішення; цільовий пакет оборонних спроможностей сил безпеки і оборони на визначений період.

5.9. Державні цільові програми на довгостроковий період розробляються з метою вирішення проблемних питань розвитку озброєння, військової і спеціальної техніки, інфраструктури та інших питань оборони. Порядок їх розроблення, затвердження і виконання визначається законодавством.

5.10. Середньострокове оборонне планування в Міністерстві оборони та Збройних Силах здійснюється з метою визначення комплексу заходів організаційного, технічного, соціального та економічного характеру, що забезпечують готовність сил оборони до виконання завдань з оборони держави, з урахуванням передбаченого законодавством щорічного бюджетного фінансування сектору оборони.

5.11. Середньострокове оборонне планування здійснюється на підставі положень Стратегії воєнної безпеки України, Стратегічного оборонного бюлетеня України, актів Президента України та Кабінету Міністрів з урахуванням передбаченого законодавством щорічного бюджетного фінансування сектору оборони, результатів огляду спроможностей, а також ходу виконання програм розвитку сил оборони і відповідних державних цільових програм.

Огляд спроможностей проводиться через кожні два – три роки за рішенням Міністра оборони.

5.12. На середньостроковий період розробляються:
Міністерством оборони:

Стратегічна оборонна директива з питань реалізації державної політики у сфері оборони у Збройних Силах України та інших складових сил оборони;

державні цільові програми, спрямовані на розв'язання проблем у сфері оборони держави.

Генеральним штабом:

комплексний документ з розвитку спроможностей Збройних Сил України.

5.13. Стратегічна оборонна директива з питань реалізації державної політики у сфері оборони у Збройних Силах України та інших складових сил оборони розробляється за результатами оборонного огляду або огляду спроможностей з метою визначення (уточнення) пріоритетів і напрямів розвитку сил оборони, конкретизації завдань та вихідних даних, визначених документами довгострокового оборонного планування, а також актами Президента України та Кабінету Міністрів України. Зміст та форма документа визначається наказом Міністерства оборони України.

5.14. Комплексний документ з розвитку спроможностей Збройних Сил визначає етапи досягнення перспективних спроможностей визначеним складом Збройних Сил та передбачає конкретні кроки (оперативні цілі) для досягнення необхідних спроможностей Збройних Сил через зміну кількісних та якісних характеристик видів, родів та інших складових організаційної структури Збройних Сил.

Він розробляється з урахуванням:

ризиків та загроз воєнного характеру, що впливають на рівень воєнної безпеки і оборони;

сценаріїв розвитку кризових ситуацій;

концептуальних документів щодо застосування Збройних Сил у майбутньому безпековому середовищі;

обсягу завдань, форм, способів та масштабів застосування Збройних Сил за уточненими сценаріями;

параметрів перспективної організаційної структури Збройних Сил;

потреби для досягнення перспективної організаційної структури Збройних Сил;

обсягів прогнозованого ресурсного забезпечення Збройних Сил;

етапів досягнення необхідних спроможностей Збройних Сил за всіма їх базовими компонентами (складовими).

Комплексний документ з розвитку спроможностей Збройних Сил затверджується Міністром оборони України.

Комплексний документ з розвитку спроможностей Збройних Сил уточняється за результатами оглядів спроможностей та видатків Державного бюджету України на оборону.

Державні цільові програми, спрямовані на розв'язання проблем у сфері оборони держави, затверджуються в порядку, визначеному законодавством.

5.15. У програмах розвитку інших військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, сил цивільного захисту, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України окремим розділом визначаються завдання і заходи, що стосуються їх участі в обороні держави, які узгоджуються з Міністерством оборони України та Генеральним штабом Збройних Сил.

5.16. Короткострокове оборонне планування здійснюється в Міністерстві оборони та Збройних Силах з метою деталізації, а за необхідності – уточнення показників комплексного документу розвитку спроможностей Збройних Сил шляхом розроблення щорічних планів утримання та розвитку Збройних Сил, вироблення раціональних управлінських рішень щодо ефективного використання наявних та виділених ресурсів.

5.17. На короткостроковий період щорічно розробляються:

Військово-політичні вказівки щодо формування та реалізації воєнної політики в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України на визначений період (наступний та два послідовних за ним роки);

спільні накази Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України з організації оборонного планування та складання проектів кошторисів;

накази керівників інших органів управління з питань оборонного планування (за потреби);

пропозиції до попередніх показників проекту Державного бюджету України на наступний рік, прогнозу видатків на два подальші роки (на перспективу – пропозиції до бюджетної декларації на три роки) та змін до переліку бюджетних програм;

бюджетний запит Міністерства оборони;

пропозиції Міністерства оборони до проекту основних показників державного оборонного замовлення на відповідний період;

зведений кошторис Міністерства оборони;

орієнтовний план утримання та розвитку Збройних Сил України;

план утримання та розвитку Збройних Сил;

плани утримання та розвитку видів.

За потреби можуть розроблятися інші документи, які деталізують та обґрунтовують необхідність проведення заходів та витрат на них.

5.18. Процес короткострокового оборонного планування здійснюється циклічно і узгоджується з бюджетним процесом в Україні.

5.19. Порядок здійснення заходів короткострокового оборонного планування в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України затверджується наказом Міністерства оборони.

6. Процедури, які здійснюються у ході оборонного огляду

6.1. Оборонний огляд передбачає проведення таких основних процедур: оцінювання середовища безпеки; планування сил; планування ресурсів; оцінювання ризиків; формування перспективної моделі (структури) Збройних Сил; підготовка програмних документів їх розвитку (схема 1). За їх результатами опрацьовується перспективний склад та оргструктура військ (сил), що відповідають завданням Збройних Сил (сил оборони) та збалансовані ресурсами, розділеними між складовими сектору безпеки і оборони, а також програмні документи довго- та середньострокового планування.

6.2. Оцінювання середовища безпеки

6.2.1. У ході процедури оцінювання середовища безпеки:

оцінюються перспективи розвитку воєнно-політичної та за необхідністю воєнно-стратегічної обстановки навколо України на наступні 10-20 років;

визначається перелік викликів та загроз у сфері оборони;

формується на їх основі ймовірні сценарії розвитку кризових ситуацій, за яких застосовуються Збройні Сили України та інші складові сил оборони.

У рамках цієї процедури оцінюється ймовірність виникнення сценаріїв, визначаються варіанти застосування та завдання Збройних Сил (сил оборони) за кожним сценарієм, а також вимоги до спроможностей (оперативних бойових, спеціальних) щодо виконання завдань за всіма сценаріями. Приклад

переліку сценаріїв застосування військ (сил) та можливих завдань наведено у додатку 2 до Рекомендацій.

Між оборонними оглядами здійснюється моніторинг середовища безпеки та за необхідністю вносяться зміни до ймовірних сценаріїв розвитку кризових ситуацій, варіантів застосування та завдань Збройних Сил (сил оборони).

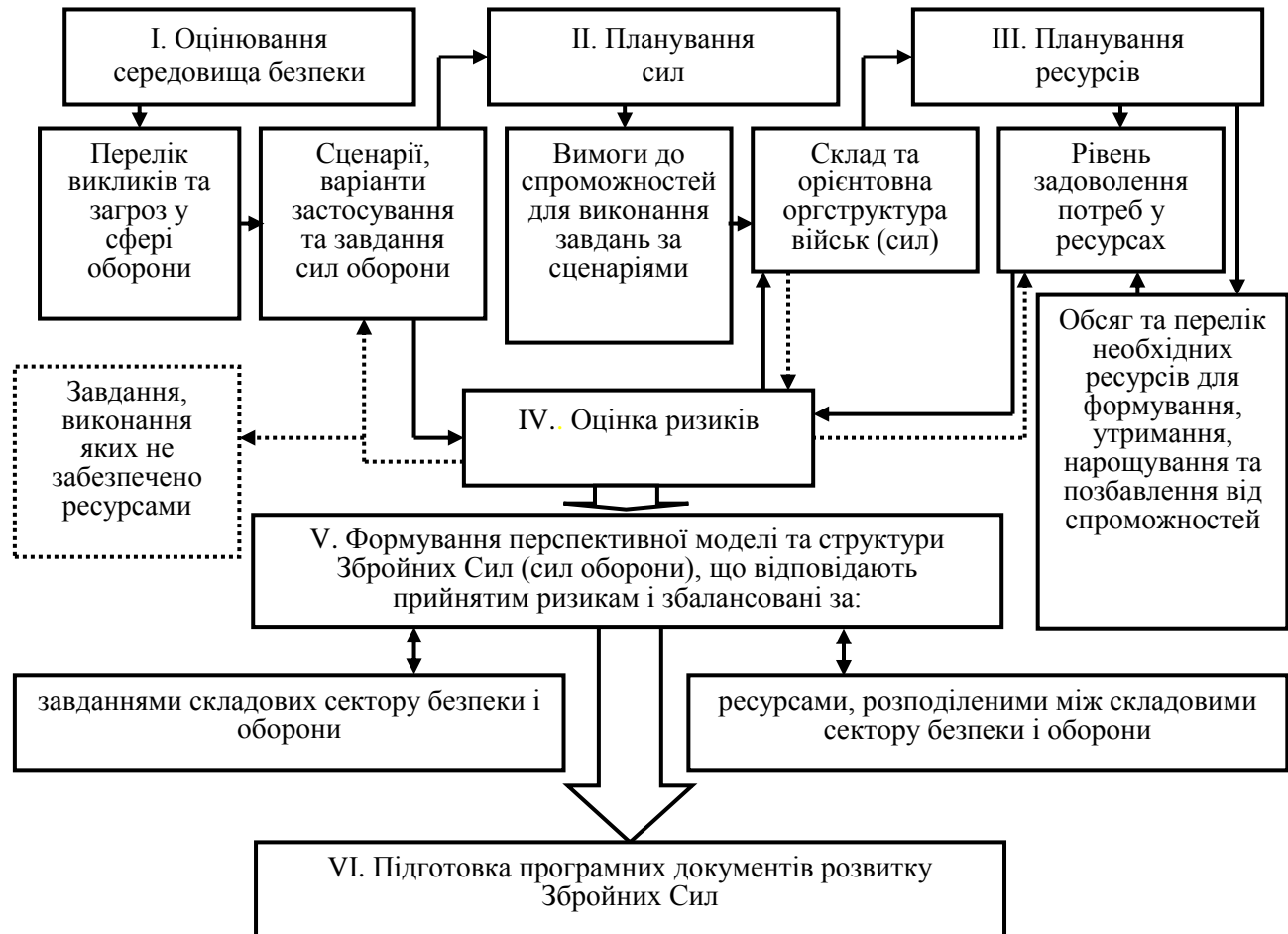

Схема 1. Перелік та взаємний зв'язок між процедурами у процесі оборонного огляду (варіант).

6.2.2. Під час оцінювання воєнно-політичної обстановки та прогнозу її розвитку визначаються реальні та потенційні зовнішні загрози у сфері оборони і безпеки на довгострокову (середньострокову) перспективу з використанням апробованих математичних методик (розрахункових задач) та спеціального математичного програмного забезпечення.

Оцінка воєнно-політичної обстановки є результатом кількісно-якісного аналізу сукупності чинників, що характеризують стан відношень між державами (їх коаліціями, іншими суб'єктами міжнародного права), їх воєнно-економічних потенціалів, розстановки, співвідношення та взаємодії політичних, військових та інших сил, ступеню напруженості між державами та рівня небезпеки виникнення воєнних конфліктів, інших воєнних загроз національній безпеці України. При цьому визначаються перелік викликів та загроз національній безпеці у сфері безпеки і оборони.

6.2.3. Враховуючи характеристику викликів та загроз національній безпеці України, пріоритети політики держави у сфері безпеки і оборони, аналізується широкий спектр імовірних ситуацій, в яких можуть застосовуватися (залучаються) сили оборони, на довгострокову перспективу. Ці ситуації об'єднуються відповідними сценаріями.

При цьому враховуються вимоги Стратегії національної безпеки України, Воєнної доктрини України (в подальшому – Стратегії воєнної безпеки України), відповідні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, інших стратегічних документів у сфері безпеки та оборони.

6.2.4. Оцінювання сценаріїв проводиться з використанням методів експертної оцінки та інших методів стратегічного аналізу. Визначається ймовірність їх виникнення та негативні наслідки для національної безпеки України.

Оцінювання ймовірності виникнення кризових ситуацій здійснюється як окремо за кожним із визначених сценаріїв, так і груп сценаріїв одночасно. Це надає можливість здійснювати планування сил та ресурсів на довго-, середньо- та короткострокову перспективу більш цілеспрямовано, точно та обґрунтовано.

6.2.5. Сценарії, які оцінюються як такі, що виникають одночасно, не об'єднуються в один сценарій, а розглядаються незалежно один від одного (оцінювання вимог до оперативних спроможностей для виконання завдань за сценаріями здійснюється окремо щодо кожного сценарію).

6.2.6. Сценарій має містити ряд обов'язкових елементів: об'єкт впливу загрози та можливі цілі сторін, опис умов виникнення, можливі суб'єкти, які братимуть участь у досягненні цілей сторін, масштаби реалізації, сили і засоби, задіяні в сценарії, інші особливості його реалізації.

6.2.7. Результатом оцінювання середовища безпеки мають бути:

висновки з оцінки воєнно-політичної обстановки, характеристика викликів та загроз, як окремий документ;

перелік можливих сценаріїв розвитку кризових ситуацій та варіантів застосування військ (сил);

інші робочі матеріали, що визначені Експертною комісією.

6.2.8. Перелік сценаріїв і ситуацій розглядається та схвалюється Експертною комісією Міністерства оборони та подається на розгляд Ради національної безпеки і оборони України.

6.3. Планування сил

6.3.1. Планування сил здійснюється на основі варіантів застосування Збройних Сил та сил оборони для виконання завдань визначених сценаріями.

Воно включає:

визначення необхідних спроможностей для виконання завдань за варіантами застосування;

оцінювання наявних спроможностей та відповідності їх вимогам (здатності до виконання завдань за призначенням);

визначення недостатніх та надлишкових спроможностей шляхом порівняння необхідних та наявних спроможностей;

планування заходів з утримання наявних, формування недостатніх та позбавлення від надлишкових спроможностей.

6.3.2. Такий підхід передбачає (схема 2):

визначення завдань за кожним із сценаріїв, які в подальшому мають бути зведені у єдиний перелік;

опис умов та критеріїв виконання завдань (умов їх виконання): військових, фізичних, цивільних, які у сукупності складають вимоги до оперативних спроможностей, формування каталогів спроможностей видів;

підбір з Каталогу спроможностей Збройних Сил, спроможностей, які відповідають визначеним завданням;

визначення пріоритетності обраних спроможностей (критичних спроможностей) відповідно до завдань з урахуванням перспективи їх розвитку;

формування цільового пакету необхідних спроможностей та відповідного їм складу сил.

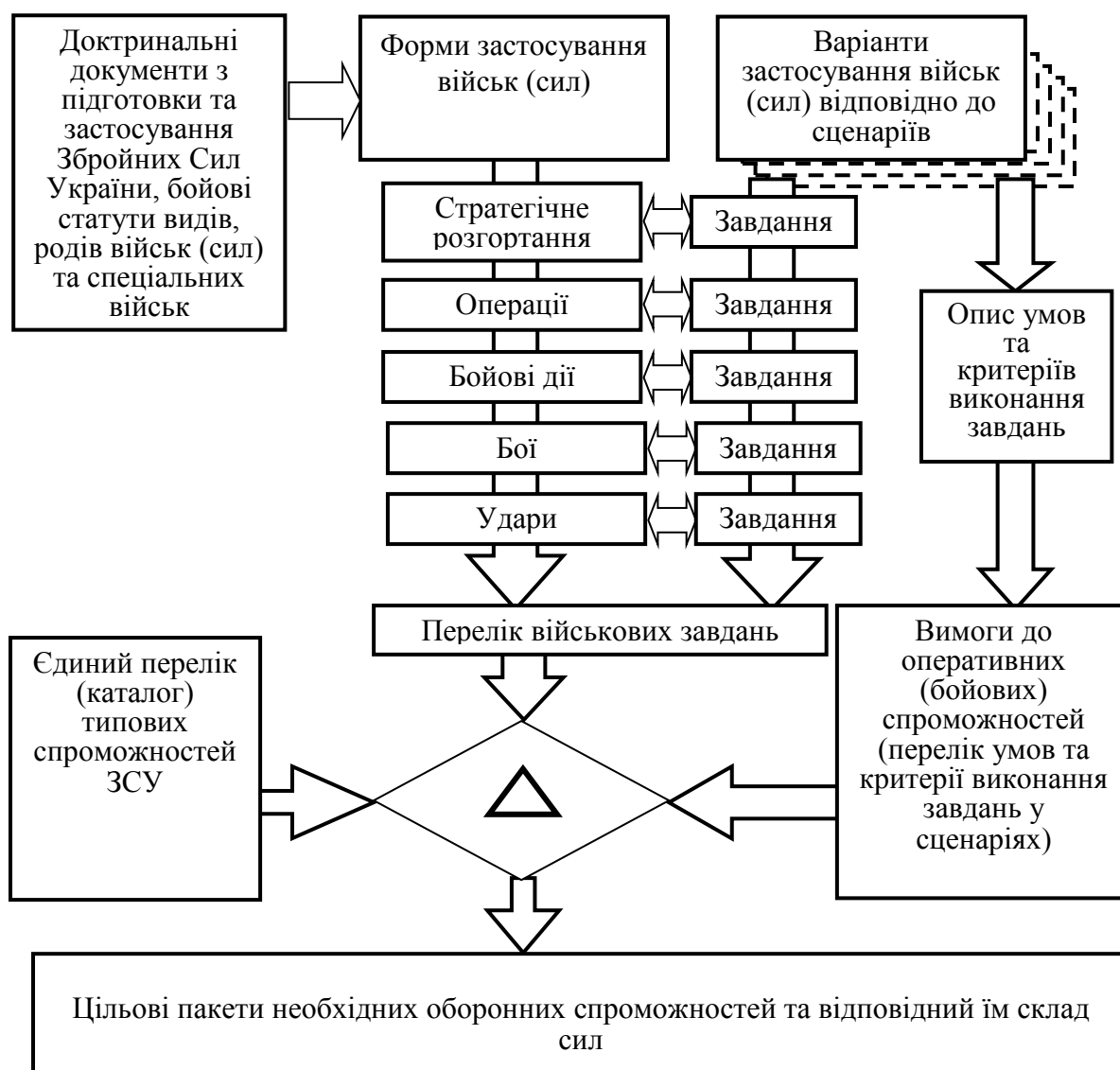

Схема 2. Складові планування сил за характеристиками їх спроможностей.

6.3.3. Для визначення завдань за сценаріями використовується Єдиний перелік типових військових завдань. Приклад Єдиного переліку типових військових завдань наведений у додатку 3 до Рекомендацій.

Ці завдання визначаються з урахуванням документів щодо підготовки та застосування Збройних Сил, бойових статутів для з'єднань, частин та підрозділів, настанов з бойового застосування для спеціальних військ (сил), чинних нормативно-правових актів та імовірних сценаріїв розвитку кризових ситуацій та варіантів застосування військ (сил).

6.3.4. Завдання за сценаріями мають охоплювати не тільки безпосередній процес їх виконання під час виникнення певних ситуацій, але й підготовку та забезпечення їх виконання.

6.3.5. Перелік умов та критеріїв виконання завдань розробляється за функціональними групами (категоріями) спроможностей (пункт 2.15 Рекомендацій).

6.3.6. Для визначення і опису спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) враховуються умови (географічні, кліматичні, суспільно-політичні, суто військові, техногенні тощо), в яких будуть виконуватися завдання за сценаріями.

6.3.7. Для забезпечення прийняття раціонального рішення щодо розвитку спроможностей для виконання певних завдань застосовується метод аналізу багатомірних критеріїв наведений у додатку 4 до Рекомендацій.

6.3.8. Визначення пріоритетності розвитку спроможностей може здійснюватися за допомогою рейтингу, оцінка якого визначається експертним шляхом за допомогою методики, яка враховує: ймовірність виникнення завдання в рамках сценарію та можливий вплив на досягнення цілі у разі невиконання цього завдання; затребуваність певної спроможності для виконання певного завдання та ступінь негативного ефекту на виконання завдання через незастосування спроможності. Приклад визначення пріоритетності спроможностей наведений у додатку 5 до Рекомендацій.

6.3.9. Для забезпечення прийняття раціонального рішення щодо вибору (розвитку) спроможностей для виконання певних завдань та визначення пріоритетності їх досягнення можуть застосовуватись інші апробовані математичні методики (розрахункові задачі), спеціальне математичне програмне забезпечення.

6.3.10. Зведення необхідних спроможностей (з урахуванням їх рейтингів) дозволяє сформулювати цільовий пакет оборонних спроможностей для виконання завдань за певним сценарієм та визначити відповідний склад сил.

6.3.11. Наведена процедура повторюється для кожного сценарію.

6.4. Планування ресурсів

6.4.1. Планування ресурсів полягає у визначенні їх потреби для досягнення визначених необхідних спроможностей, оцінці ресурсів для забезпечення наявних спроможностей, уточненні необхідних спроможностей для максимального збалансування їх вартості з прогнозними показниками фінансування, а також визначення потреби у додаткових фінансових ресурсах для забезпечення розвитку критичних спроможностей на довгострокову, середньострокову та короткострокову перспективу.

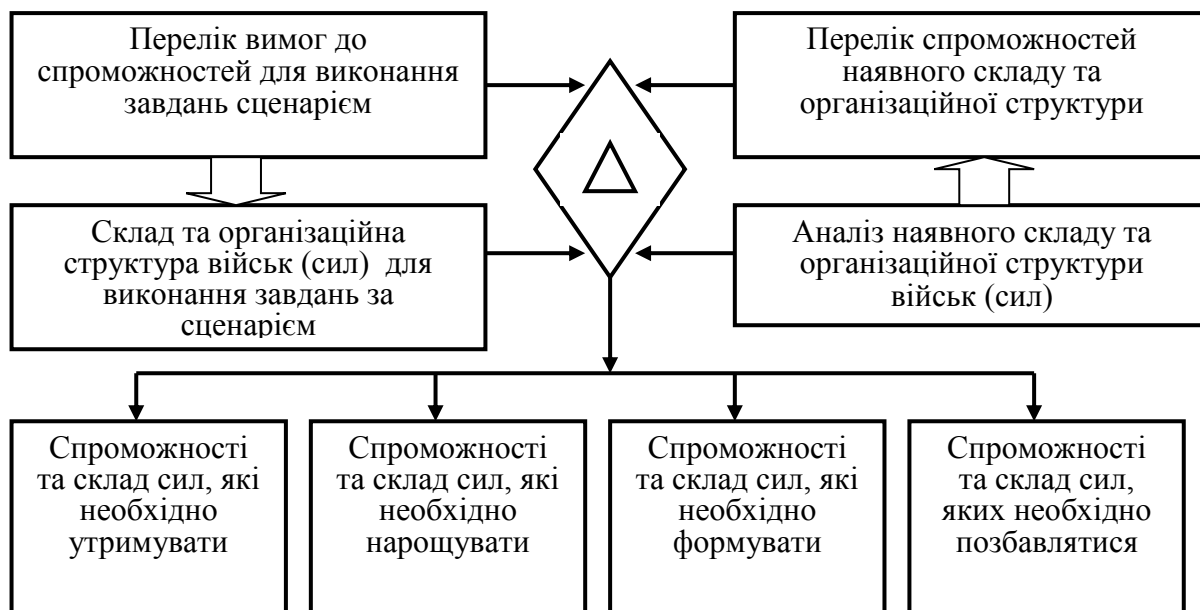
6.4.2. Вихідними даними для планування ресурсів є:
попередні показники проекту Державного бюджету України на наступний рік та прогноз видатків на два подальші роки;
запропонований цільовий пакет оборонних спроможностей та склад сил.

Враховуються також можливості залучення міжнародної технічної допомоги, щорічний рівень інфляції, зростання індексу цін, а також вимоги законодавчої та нормативно-правової бази для здійснення фінансування в особливий період.

Витрати на оборону визначаються в цінах базового року.

6.4.3. Оцінка вартості необхідних та наявних спроможностей Збройних Сил для виконання завдань за сценаріями здійснюється з метою визначення ступеня відповідності та різниці між наявними та необхідними спроможностями.

У результаті оцінки визначається обсяг потреб у ресурсах для створення необхідних спроможностей на довгострокову та середньострокову перспективу з урахуванням їх життєвого циклу (формування, утримування, нарощування, позбавлення) та базових компонентів (складових спроможностей), які є ресурсномісткими (схема 3).

△ – порівняння показників та визначення різниці.

Схема 3. Розподіл спроможностей за складовими їх життєвого циклу

6.5. Формування перспективного складу Збройних Сил передбачає розроблення варіантів складу Збройних Сил та вибір оптимального варіанту на основі критерію “результат/вартість”.

6.5.1. Розроблення варіантів складу Збройних Сил передбачає:

об’єднання органів військового управління, військових частин, установ та організацій в організаційні структури, які формують склад Збройних Сил,

органів військового управління, військових частин, установ та організацій, які не увійшли до складу Збройних Сил;

формування варіантів складу Збройних Сил з урахуванням рішень стосовно залишення або розформування органів військового управління, військових частин, установ та організацій, що не увійшли до складу Збройних Сил.

6.5.2. За результатами порівняння існуючого та перспективного складу Збройних Сил визначаються органи військового управління, військові частини, установи, організації або їх об'єднання, які:

відповідають вимогам щодо необхідних спроможностей;

не відповідають вимогам щодо необхідних спроможностей;

частково відповідають вимогам щодо необхідних спроможностей;

відсутні в існуючому складі Збройних Сил;

зайві (надлишкові або такі, що не передбачається використовувати для вирішення завдань за сценаріями застосування Збройних Сил).

Визначення (створення) перспективних органів військового управління, військових частин, установ, організацій або їх об'єднань (далі – структур) передбачає:

використання існуючих структур;

наращення спроможностей існуючих структур;

позбавлення від зайвих структур;

формування нових структур.

6.5.3. Варіанти складу Збройних Сил визначаються шляхом комбінування органів управління, бойових та інших військових частин, установ і організацій. Кожний варіант оцінюється з точки зору його ефективності щодо виконання визначених завдань, а також вартості трансформації існуючого складу у перспективний. Вартість визначається обсягами ресурсів на переформування існуючого складу Збройних Сил та складається з витрат на персонал, ОВТ, запаси МТЗ, військову інфраструктуру.

6.5.4. Показник вартості досягнення амбіційних спроможностей за кожним варіантом складу Збройних Сил визначається в цінах базового року.

6.5.5. Ефективність виконання визначених завдань та вартість досягнення необхідних спроможностей є критерієм вибору оптимального варіанту перспективного складу Збройних Сил.

6.5.6. Під час вибору оптимального варіанту складу Збройних Сил на основі критерію “результат/вартість” та мінімізації ризиків за сценаріями найбільш результативним вважається варіант, який забезпечує необхідний рівень виконання максимальної кількості завдань за визначеними сценаріями.

При цьому враховуються такі умови:

відповідність перспективного складу Збройних Сил завданням за сценаріями;

своєчасність готовності перспективного складу Збройних Сил до виконання завдань за сценаріями;

уніфікація та сумісність ОВТ, МТЗ у складі сил оборони та з підрозділами іноземних держав для виконання спільних завдань;

здатність забезпечити належні соціальні стандарти для персоналу;
здатність складу до адаптації і виконання нових завдань.

6.5.7. Процес вибору оптимального варіанту складу Збройних Сил передбачає використання відповідних аналітичних інструментів (SWOT-аналіз, аналіз з допомогою багатомірних критеріїв тощо) та спрямований на визначення найбільш раціонального варіанту створення необхідних спроможностей Збройних Сил (в умовах ресурсних обмежень), які забезпечать виконання визначених завдань за сценаріями.

6.5.8. Визначений перспективний склад Збройних Сил розглядається на засіданні Експертної комісії з проведення оборонного огляду та затверджується Міністром оборони України.

7. Оцінювання спроможностей

7.1. Оцінювання наявних спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) здійснюється органами військового управління стратегічного, оперативного, тактичного рівня, командирами, начальниками та керівниками структурних підрозділів та організацій в ході оборонного огляду, огляду спроможностей (1 раз на 2 – 3 роки за рішенням Міністра оборони), а також за необхідністю.

Воно здійснюється за усіма базовими компонентами (складовими) спроможностей та передбачає оцінювання:

чинних доктринальних документів, які застосовуються (щодо підготовки, застосування, організації повсякденної діяльності підрозділу (структурного елемента) тощо);

організаційної структури і складу наявних підрозділів Збройних Сил за видами і родами військ (сил) щодо їх здатності виконувати завдання за кожною ситуацією з необхідним рівнем ефективності;

рівня підготовки особового складу до виконання завдань за призначенням;

забезпеченості необхідними зразками озброєння та військової техніки для виконання завдань за ситуаціями, з урахуванням їх технічного стану та термінів експлуатації;

стану та здатності систем матеріально-технічного забезпечення (логістики), медичного забезпечення до виконання завдань за ситуаціями, у тому числі наявність запасів;

якості військової освіти та науки, її здатності забезпечити належний рівень професійної підготовки особового складу і обґрунтування розвитку та застосування Збройних Сил;

наявності кваліфікованого та мотивованого військового (цивільного) персоналу;

наявної військової інфраструктури і її здатності забезпечувати життєдіяльність військових організмів та виконання ними завдань за призначенням;

рівня сумісності з відповідними підрозділами сил НАТО.

7.2. Процедура оцінювання здійснюється шляхом порівняння необхідних спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) для

виконання завдань за кожним імовірним сценарієм розвитку кризових ситуацій та наявних спроможностей сил і засобів.

Результатом оцінювання (висновками) може бути:

відповідність наявних спроможностей завданням за сценаріями;

незначне перевищення необхідних спроможностей (більшість наявних сил і засобів можуть використовуватися для вирішення завдань у прогнозованих ситуаціях, решта є надлишковими);

перевищення необхідних спроможностей (близько половини наявних сил і засобів можуть бути використані для вирішення завдань у прогнозованих сценаріях, решта є надлишковими);

суттєве перевищення необхідних спроможностей (тільки незначна частина наявних сил і засобів може використовуватися для вирішення завдань у прогнозованих ситуаціях, решта є надлишковими);

критичне перевищення необхідних спроможностей (наявні сили і засоби взагалі не потрібні для вирішення завдань за відповідними сценаріями);

незначна нестача необхідних спроможностей (наявних сил і засобів для виконання завдань за відповідними сценаріями);

нестача необхідних спроможностей (близько половини наявних сил і засобів не вистачає для виконання завдань за сценаріями);

суттєва нестача необхідних спроможностей (незначна частина наявних сил і засобів може використовуватися);

критична нестача необхідних спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) – повна відсутність наявних сил і засобів для виконання завдань за сценаріями.

7.2.1. Результат оцінювання спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) за кожною ситуацією (відповідним сценарієм) зводиться в єдину таблицю з метою визначення комплексу заходів для досягнення амбіційних спроможностей.

Зразок переліку оперативних спроможностей за кожним сценарієм для визначення комплексу заходів щодо їх формування, нарощування, утримання та позбавлення наведений в додатку б до цих Рекомендацій.

Зазначений комплекс заходів визначається за базовими компонентами (складовими) спроможностей та можуть містити заходи щодо:

приведення доктринальних положень щодо підготовки та застосування Збройних Сил, бойових статутів, настанов із застосування родів військ (сил) та спеціальних військ, інших нормативних документів, що регламентують функціонування Збройних Сил у відповідність з вимогами до спроможностей для виконання завдань за сценаріями;

переходу від однієї організаційної структури до нової, що відповідатиме вимогам до спроможностей для виконання завдань за призначенням;

удосконалення системи підготовки персоналу, підрозділів, частин, з'єднань та органів військового управління Збройних Сил;

належного забезпечення необхідним ОВТ, (задоволення потреби Збройних Сил у нових та відновлених (відремонтованих) зразках озброєння і

військової техніки з урахуванням їх життєвого циклу), обладнанням, МТЗ та витратними матеріалами, а також фінансовими ресурсами;

створення (підтримання) інтегрованої системи логістичного забезпечення, медичного забезпечення, створення, утримання та оновлення запасів МТЗ;

забезпечення належного професійного рівня керівного складу, розвитку військової освіти та науки, проведення наукових досліджень в інтересах оборони, практичної спрямованості науково-дослідної діяльності на створення нових видів (зразків) озброєння та військової техніки з урахуванням ресурсних можливостей держави;

удосконалення системи кадрового забезпечення, створення умов залучення кваліфікованого цивільного персоналу для виконання завдань в інтересах Міністерства оборони тощо;

удосконалення соціальної та гуманітарної політики, роботи з особовим складом у Збройних Силах;

створення, підтримання та модернізації існуючої інфраструктури;

досягнення доктринальної, оперативної та технічної сумісності складових сил оборони, а також для спільних дій у складі багатонаціональних формувань.

7.2.2. За результатами оцінювання також приймається рішення щодо:

утримання наявних спроможностей;

нарощування (модернізація) спроможностей;

формування нових спроможностей;

позбавлення від надлишкових спроможностей.

Утримання наявних спроможностей включає проведення заходів за визначеними їх базовими компонентами (складовими) з метою забезпечення необхідного стану і здатності наявних сил і засобів виконувати завдання за сценаріями.

Нарощування (модернізація) наявних спроможностей означає поповнення їх існуючими силами і засобами з метою досягнення амбіційного рівня спроможностей для виконання завдань за сценаріями. При цьому можливе якісне оснащення військ та удосконалення складу і структури існуючих підрозділів.

Формування нових спроможностей, як правило, вимагає створення нових підрозділів Збройних Сил (переформування існуючих), нових систем озброєння та військової техніки, управління та інших складових для виконання завдань за прогнозованими сценаріями.

Позбавлення від надлишкових спроможностей військ (сил) передбачає вивільнення їх від виконання окремих функцій; скорочення військових частин і підрозділів; оптимізацію військової інфраструктури.

На підставі такого аналізу визначається обсяг ресурсів і їх вартість (потреба в ресурсах) на формування, утримування, нарощування, позбавлення від спроможностей.

Визначені потреби в ресурсах є вихідними даними для середньострокового та короткострокового оборонного планування.

7.2.3. З метою визначення порядку оцінювання спроможностей у Збройних Силах Генеральним штабом спільно з Головною інспекцією Міністерства оборони розробляється відповідна інструкція, яка затверджується наказом Міністерства оборони.

Для проведення оцінювання спроможностей можливо використовувати методологію, описану відповідними стандартами НАТО, а саме:

AFS Vol. VII (*CREVAL*) – для сухопутних військ;

AFS Vol. VI (*TACEVAL*) – для повітряних сил;

AFS Vol. VIII (*MAREVAL*) – для військово-морських сил;

AFS Vol. IX (*Evaluation of Joint HQs*) – для об'єднаних штабів;

AFS Vol. XI (*SOFEVAL*) – для сил спеціальних операцій.

8. Розвиток спроможностей

8.1. Розвиток спроможностей здійснюється шляхом розвитку (вдосконалення) базових компонентів (складових) спроможностей. Розвиток ОБТ не єдиний шлях розвитку спроможностей. Необхідного ефекту в деяких випадках можливо досягти покращенням інших базових компонентів (складових) спроможностей, які не потребують значних ресурсів, зокрема удосконаленням (змінюю) доктрин, засад застосування, організаційних структур, покращення системи відбору, навчання, підготовки та мотивації персоналу.

8.2. У разі неможливості розвитку спроможностей без значних інвестицій, основні етапи розвитку спроможностей включають:

визначення (опис) спроможності (*capability definition*);

визначення стандартів, необхідних для розвитку спроможності та формування переліку військових вимог (сил і засобів) (*definition of standards and military requirements*);

закупівлю (постачання) необхідних ОБТ та МТЗ (*procurement*);

розроблення настанов та здійснення підготовки персоналу (*implementation through instruction and training*);

бойове злагодження (навчання) перед застосуванням (*pre-deployment preparations*);

розгортання та застосування спроможності (*deployment/engagement of these capabilities*);

оцінку та висновки (аналіз та опрацювання пропозицій щодо коригування цільових пакетів (документів з розвитку) спроможностей (*lessons learned*).

9. Управління ризиками

9.1. В основу управління ризиками оборонного планування (далі – управління ризиками) покладається систематичне визначення чинників/подій, які можуть вплинути на якість підготовлених планів (програм) розвитку Збройних Сил та їх наступне виконання, з метою досягнення визначених стратегічних цілей, підвищення ступеня успішної реалізації планів (програм) та зниження впливу різноманітних ризиків до прийняттого рівня.

9.2. Управління ризиками здійснюється вищим керівництвом, керівниками та військовослужбовцями (працівниками Збройних Сил) Міністерства оборони, Генерального штабу та інших органів військового управління Збройних Сил.

9.3. Процес управління ризиками передбачає проведення процедур:

ідентифікація ризиків;

оцінка ризиків;

визначення способів реагування на ризики, заходів контролю.

9.4. Ідентифікація ризиків здійснюється суб'єктами планування в ході визначення:

завдань Збройних Сил у сфері оборони в умовах прогнозованих сценаріїв розвитку кризових ситуацій на довгострокову перспективу;

спроможностей, яких необхідно досягти Збройним Силам, з урахуванням ресурсних можливостей держави задовольнити потреби оборони;

перспективної моделі Збройних Сил та концептуальних поглядів на стратегію її побудови (шляхом утримання, нарощування, формування нових та позбавлення від зайвих спроможностей);

вихідних даних для оборонного планування у Збройних Силах, як складової сил оборони (етапи, цілі, основні завдання, ресурси тощо).

Ідентифікація ризиків передбачає визначення та класифікацію ризиків за категоріями та видами, а також систематичний перегляд ідентифікованих ризиків з метою виявлення нових та/або таких, що зазнали змін.

За категоріями ризику поділяються на зовнішні, ймовірність виникнення яких не пов'язана з виконанням суб'єктами планування функцій та завдань, та внутрішні, ймовірність виникнення яких безпосередньо пов'язана з виконанням покладених на них функцій та завдань.

За видами ризику поділяються на: кадрові, корупційні, нормативно-правові, операційно-технологічні, програмно-технічні, репутаційні, фінансово-господарські тощо.

9.5. Оцінка ризиків здійснюється за критеріями ймовірності їх виникнення та істотності впливу на процес набуття спроможності. За цими показниками ризикам присвоюють рівні "високий", "середній", "низький".

Для характеристики ризиків використовують два ключові параметри – ймовірність їх виникнення та вплив на проект.

Оцінка ризиків може носити відносний характер, але на практиці необхідно визначити кількісну оцінку кожного ризику – індекс ризику:

$$R = P \times I.$$

P – ймовірність виникнення ризику визначається за допомогою Таблиці 1.

I – рівень істотності впливу ризику визначається за допомогою Таблиці 2.

Для визначення ймовірності та істотності впливу виникнення конкретного ризику, застосовують метод експертних оцінок. При цьому можливо використовувати рейтингову шкалу від 1 до 5 балів.

Рейтингова оцінка можливості виникнення ризику	Ймовірність того, що ризик виявиться	Ймовірність %	Опис
1	Дуже низька	< 10%	Може виникнути тільки в виключних випадках
2	Низька	10% – 35%	Може виникати дуже рідко
3	Середня	35% – 65%	Виникає час від часу
4	Висока	65% – 90%	Виникає у більшості випадків
5	Дуже висока	> 90%	Винятково ймовірні

Табл. 1. Ймовірність виникнення ризику (варіант).

Показники проекту	Рейтингова оцінка істотності впливу ризику				
	1 (Мінімальний)	2 (Незначний)	3 (Середній)	4 (Значний)	5 (Максимальний)
Вартість	Незначне збільшення вартості	Збільшення вартості < 10%	Збільшення вартості 10 – 20%	Збільшення вартості 20 – 40%	Збільшення вартості
Терміни	Незначне перевищення термінів	Перевищення термінів < 10%	Перевищення термінів 5 – 10%	Перевищення термінів 10 – 20%	Перевищення термінів > 20%
Якість (Повнота)	Ледве помітне зниження якості (повноти)	Зниження якості практично не впливає на результат	Для зниження якості необхідне погодження замовника	Зниження якості неприпустимо для замовника	Кінцевий продукт практично непотрібний (марно витрачені ресурси)

Табл. 2. Рівень істотності впливу ризику.

Основним інструментом для визначення важливості ризику є матриця ймовірності та впливу ризику (Таблиця 3).

Матриця ймовірності та впливу ризику є таблицею, по вертикалі якої вказана ймовірність виникнення ризику, а по горизонталі – рівень істотності впливу ризику на процес набуття спроможності. В залежності від значення індексу ризику визначається його рівень.

Ймовірність, Р	Вплив, І				
	1	2	3	4	5
5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20
3	3	6	9	12	15
2	2	4	6	8	10
1	1	2	3	4	5

Рівень ризику Низький Середній Високий

Табл. 3. Матриця ймовірності та впливу ризику.

Оцінені за допомогою матриці ймовірності та впливу ризику ризики вносять до реєстру ризиків.

9.6. На підставі оцінки ризиків готуються пропозиції вищому керівництву для прийняття рішень щодо:

завдань сил оборони за умов наявних та можливих викликів і загроз на довгострокову перспективу;

необхідних спроможностей та пріоритетності їх набуття;

перспективного складу Збройних Сил та концептуальних поглядів щодо стратегії його досягнення (через утримання, нарощування, формування нових та позбавлення від зайвих спроможностей);

прийнятних ризиків в процесі набуття необхідних спроможностей та заходів щодо їх мінімізації.

За наявності високого ризику необхідно переглянути:

визначені завдання, варіанти застосування за сценаріями, планування військ (сил), амбіційні спроможності, а також можливість залучення до виконання визначених завдань з оборони невійськових спроможностей, тощо;

рівень обсягу видатків на прогнозний період, додаткові джерела держави, включаючи зовнішні державні запозичення.

9.7. Визначення способів реагування на ідентифіковані та оцінені ризики полягає у прийнятті рішення щодо зменшення, прийняття, розподілу (передачі) чи уникнення ризику.

Уникнення ризику означає призупинення (припинення) діяльності, яка призводить до підвищення ризику. Воно передбачає зміну планів досягнення необхідних спроможностей таким чином, щоб виключити загрозу, викликану ризиком, захистити кінцеві цілі плану від наслідків ризику або переглянути цілі, що знаходяться під загрозою.

Зменшення ризику означає вжиття заходів, які сприяють зменшенню ймовірності виникнення ризику та/або його впливу (наслідків) до прийнятних меж. Вживання попереджувальних заходів по зменшенню ймовірності настання ризику або його наслідків часто виявляються ефективнішими, ніж зусилля по усуненню негативних наслідків, події ризику, що робляться після його настання

Розподіл (передача) ризику означає перенесення або розподіл частини ризику. Передача ризику передбачає перекладення негативних наслідків загрози з відповідальністю за реагування на ризик на третю сторону. Таким чином при передаванні ризику відповідальність за управління ним перекладається на іншу сторону процесу, але ризик при цьому не зникає.

Прийняття ризику означає, що жодних дій щодо нього не робитиметься. Таке рішення приймається у випадках якщо:

за результатами оцінки ризику визначено, що його вплив на діяльність буде мінімальним і суттєво не позначиться на досягненні мети і цілей планів досягнення необхідних спроможностей;

обсяг витрат на заходи з реагування перевищує вигоди на зменшення ризику чи ймовірні негативні наслідки від настання ризику;

можливі способи реагування створюють додаткові високі ризики;

неможливо вплинути на ризик.

Рішення щодо реагування на ризики приймаються з урахуванням визначеного припустимого рівня ризику (“ризик-апетиту”) та толерантності до ризику (певною кількістю ризиків, які організація готова прийняти в певній категорії). Визначення допустимого рівня ризику та толерантності до ризику є суб’єктивним процесом.

При прийнятті рішення щодо способу реагування на ризик керівники звертають увагу на:

оцінку ймовірності та впливу ризику;

витрати, пов’язані з реагуванням на ризик, порівняно з отриманою вигодою від його зменшення;

те, чи не створює обраний спосіб реагування на ризик додаткових ризиків.

9.8. Суб’єкти оборонного планування складають план заходів щодо управління ризиками у вигляді таблиці (матриці) класифікованих та оцінених за критеріями ймовірності виникнення та впливу ризиків, визначених для конкретних функцій та завдань, із зазначенням заходів контролю, відповідальних виконавців, термінів та індикаторів (показників) виконання таких заходів, відмітками про їх виконання тощо.

План заходів щодо управління ризиками складається і затверджується щорічно та підлягає систематичному перегляду на предмет необхідності змін, які вносяться до плану в порядку його затвердження.

10. Інформація та комунікація

10.1. З метою систематичного інформування суспільства про діяльність Збройних Сил та інших складових сил оборони, забезпечення обґрунтованості рішень державних органів з питань оборони щодо їх відповідності засадам внутрішньої і зовнішньої політики, стану виконання заходів розвитку сил оборони Департаментом воєнної політики, стратегічного планування та міжнародного співробітництва Міністерства оборони періодично, але не рідше ніж раз на три роки, видаються “Білі книги”.

10.2. На структурні підрозділи Міністерства оборони, Генерального штабу, командування видів Збройних Сил та інші органи військового управління, які залучаються до процесу підготовки пропозицій, розроблення та уточнення відповідних програм і планів з питань оборонного планування, покладаються завдання щодо підготовки та надання звітів про виконання запланованих заходів та витрату коштів.

10.3. Протягом усього циклу оборонного планування командири (начальники) та штаби всіх рівнів у встановлені терміни звітують за підпорядкованістю про виконання заходів, передбачених програмами (планами), та використання коштів на їх проведення.

Порядок та зміст звітування встановлюється для:

Міністерства оборони указами Президента України, постановами (розпорядженнями) Кабінету Міністрів;

Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління – наказами Міністерства оборони, Генерального штабу та військовими стандартами.

11. Моніторинг виконання та управління заходами

11.1 Моніторинг виконання заходів (стратегічного) оборонного планування здійснюється з метою нагляду за станом і ефективністю виконання запланованих заходів, проведення аналізу результатів їх виконання та використання досягнутих результатів для корегування процесу (стратегічного) оборонного планування, урахування під час наступних циклів планування, а також оперативного втручання для вирішення проблемних питань у ході реалізації програмних і планових заходів.

11.2. Моніторинг виконання заходів (стратегічного) оборонного планування здійснюється у вигляді постійного моніторингу (в процесі виконання заходів оборонного планування) та періодичних оцінок (за результатами виконання заходів) відповідальними виконавцями, розпорядниками коштів бюджетних програм (підпрограм), керівниками державних цільових програм, науковими закладами Міністерства оборони і Збройних Сил, громадськими організаціями.

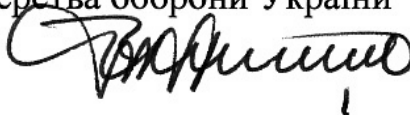
11.3. Узагальнення результатів реалізації та моніторингу виконання заходів оборонного планування в Міністерстві оборони, здійснює Департамент воєнної політики, стратегічного планування та міжнародного співробітництва; у Збройних Силах – Головне управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу.

11.4. За необхідності, на підставі наданих узагальнених результатів моніторингу виконання заходів оборонного планування, вищим керівництвом та керівниками приймаються відповідні рішення.

12. Прикінцеві положення

Рекомендації діють в частині, що не суперечить чинним нормативно-правовим актам України.

Директор Департаменту воєнної політики,
стратегічного планування та міжнародного
співробітництва Міністерства оборони України
генерал-майор

А.Г.ПЕТРЕНКО

Додаток 1
до Рекомендацій з оборонного
планування на основі
спроможностей в Міністерстві
оборони України та Збройних
Силах України
(пункт 2.8)

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА

КАТАЛОГУ СПРОМОЖНОСТЕЙ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (ТИПОВИХ СТРУКТУР ТА ЗАСОБІВ)

СУХОПУТНІ ВІЙСЬКА

Органи управління військами

Управління оперативного командування
Штаб бригади
Штаб полку

...

Механізовані, танкові війська

Механізований батальйон на БМП
Механізований батальйон на БТР
Мотопіхотний батальйон
Моторизований батальйон
Горно-піхотний батальйон
Танковий батальйон

...

Ракетні війська та артилерія

Багатофункціональний ракетний комплекс
Гаубичний самохідно-артилерійський дивізіон
Гаубичний артилерійський дивізіон
Протитанковий дивізіон
Розвідувальний артилерійський дивізіон

...

Армійська авіація

Бойовий вертоліт
Легкий/розвідувальний вертоліт
Середній транспортний вертоліт
Важкий транспортний вертоліт
Вертолітна ескадрилья бойових вертольотів
Вертолітна розвідувальна ескадрилья
Вертолітна ескадрилья середніх транспортних вертольотів

Вертолітна ескадрилья важких транспортних вертольотів

...

Системи

Система автоматизованого бойового управління частинами та підрозділами ОК

...

Програмне забезпечення

...

ВИСОКОМОБІЛЬНІ ДЕСАНТНІ ВІЙСЬКА (ВДВ)

Органи управління військами

Командування ВДВ

Штаб бригади

Повітрянодесантний батальйон

Десантно-штурмова батальйон

Аеромобільний батальйон

...

Системи

Система автоматизованого бойового управління частинами та підрозділами ВДВ

...

Програмне забезпечення

СИЛИ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ (ССпО)

Органи управління військами

Командування ССпО

Штаб полку (центру, загону)

Військові частини

Окремий полк спеціального призначення

Морський центр спеціального призначення

Центр інформаційно-психологічних операцій (загін)

...

Системи

Система автоматизованого бойового управління частинами та підрозділами ССпО

...

Програмне забезпечення

ПОВІТРЯНІ СИЛИ

Органи управління військами

Командування повітряного командування

...

Винищувальна авіація

Літак-винищувач

Винищувальна авіаційна ескадрилья

...

Бомбардувальна авіація

Літак-бомбардувальник

Бомбардувальна авіаційна ескадрилья

...

Зенітні ракетні війська

Зенітний ракетний комплекс дальньої дії

Зенітний ракетний дивізіон

...

Системи

Система автоматизованого бойового управління авіацією та силами ППО авіаційного командування

...

Програмне забезпечення

...

ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКІ СИЛИ**Органи управління військами**

...

Надводні сили

Бригада надводних кораблів

Фрегат проекту.....

...

Морська авіація

Ескадрилья морської авіації

Протичовновий літак

Протичовновий вертоліт

...

Морська піхота та артилерія

Батальйон морської піхоти

Береговий протикорабельний ракетний комплекс

...

Системи

Система автоматизованого бойового управління бойовими кораблями

...

Програмне забезпечення

...

**МІЖНАРОДНЕ (РЕГІОНАЛЬНЕ) ОБОРОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
(ДИПЛОМАТІЯ)****Органи військового управління**

Міністерство оборони України (військово-політичне та військово-технічне співробітництво)

Генеральний штаб, командування видів (окремих родів військ) Збройних Сил України (військове співробітництво)

...

Основні підрозділи (елементи)

...

Системи

...

Програмне забезпечення

...

**СТРУКТУРИ БОЙОВОГО, ТЕХНІЧНОГО ТА ТИЛОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ****(ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНІ СТРУКТУРИ)****(СТРУКТУРИ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА)****(СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ)****Органи військового управління**

...

Основні підрозділи (елементи)

...

Системи**Програмне забезпечення**

...

Формат опису спроможностей підрозділу
(зразок)

Код спроможності: XX-XXX

Назва спроможності: Механізований батальйон на БМП

Опис вимог до спроможностей:

- 1.1. Здатний бути основою для формування батальйонної тактичної групи для виконання завдань у миротворчих, протипартизанських та спеціальних операціях (діях).
- 2.1. Здатний вести розвідку та здійснювати збір даних про умови обстановки штатними силами і засобами в інтересах виконання завдань підпорядкованими підрозділами вдень і вночі, в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості:
  - 2.1.1. виділити 1 розвідувальний дозор, з дальністю ведення розвідки на відстані до 10 км від основних сил батальйону, з максимальним темпом до 30 км/год;
  - 2.1.2. розгорнути до 6-ти спостережних постів, спроможних вести розвідку:
    - 2.1.2.1. візуальну – на дальність до 5 км;
    - 2.1.2.2. радіолокаційну – на дальність до 10 км;
  - 2.1.3. вести РХБ розвідку з використанням штатного обладнання БМП та іншої техніки:
    - 2.1.3.1. маршруту – зі швидкістю до 12 км/год;
    - 2.1.4.2. ділянки місцевості – до 24 км/год;
    - 2.1.4.3. розгорнути до 3-х постів РХБ розвідки;
  - 2.1.4. виділити один інженерний розвідувальний дозор;
  - 2.1.5. розгорнути один спостережний пункт артилерії.
- 2.2. Здатний здійснювати обмін розвідувальними даними в єдиній системі обміну даними механізованої (танкової) бригади або іншого вищого формування.
- 3.1. Здатний забезпечувати штатними засобами необхідний рівень мобільності вдень і вночі в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості:
  - 3.1.1. середня швидкість руху у складі змішаних колон по колонних шляхах – 20-25 км/год;
  - 3.1.2. середня швидкість руху у складі автомобільних колон по шосе – до 40 км/год;
  - 3.1.3. величина добового переходу – 250-300 км.
- 3.2. Здатний здійснювати переміщення з використанням штатних засобів та інших видів транспортування вдень і вночі в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості:

- 3.2.1. кількість залізничних вагонів і платформ для перевезення озброєння та особового складу – до 50-ти і до 10-ти одиниць відповідно;
- 3.2.2. відстань перевезення залізницею за добу – до 800 км.
- 4.1. Здатний виконувати завдання самостійно та у взаємодії і за підтримки танкових, артилерійських, авіаційних, протиповітряних та інших підрозділів бойового і логістичного забезпечення вдень і вночі, в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості.
- 4.2. Здатний до ведення бойових та інших дій (у відповідності до вимог Бойового статуту Сухопутних військ, ч. II):
  - 4.2.1. підготувати і вести оборону:
    - 4.2.1.1. до 5 км по фронту і до 3 км у глибину;
    - 4.2.1.2. відбити наступ до 3-х механізованих батальйонів аналогічної структури;
  - 4.2.2. підготувати і вести наступ:
    - 4.2.2.1. у смузі до 2 км, з темпом до 25-30 км за добу;
    - 4.2.4.2. розгромити у наступі на підготовлену оборону до 1 механізованої роти аналогічної структури;
  4. 2.3. вести рейдові дії на відстані до 40 км від основних сил на протязі до 2-х діб;
- 4.3. Здатний наносити вогневе ураження противнику штатними засобами з необхідним ступенем вогневого ураження вдень і вночі, в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості:
  - 4.3.1. нанести вогневе ураження силам та засобам противника з використання 1-го боєкомплекту артилерійських боєприпасів на площі до 6 га;
  - 4.3.2. одночасно подавити до 2-х окремих цілей;
  - 4.3.3. зруйнувати до 150 м окопів;
  - 4.3.4. встановити димову завісу на фронті до 150-600 м;
  - 4.3.5. провести освітлення місцевості.
- 4.4. Здатний застосовувати штатні сили і засоби ППО:
  - 4.4.1. прикрити 1-2 об'єкти (елементи бойового порядку) від ударів повітряного противника з малих та гранично малих висот;
  - 4.4.2. інтегруватись та отримувати завдання для ураження повітряних цілей в системі оповіщення та цілерозподілу механізованої (танкової) бригади або іншого вищого формування;
  - 4.4.3. візуально виявити у світлий час доби, розпізнати та супроводжувати до 3-х повітряних цілей;
  - 4.4.4. уразити, при витраті 1-го боєкомплекту, до 3-х повітряних цілей.
- 4.5. Здатний застосовувати інженерне озброєння та здійснювати фортифікаційне обладнання позицій в інтересах дій підпорядкованих підрозділів на напрямку зосередження основних зусиль:
  - 4.5.1. встановити протягом доби вручну до 600 м протитанкових мінних полів;

Продовження додатка 1

- 4.5.2. встановити протягом доби до 300 м протипіхотних мінних полів;
- 4.5.3. влаштувати протягом 10-12 годин до 2-х походів у мінних полях противника;
- 4.5.4. влаштувати протягом доби до 3 км траншей і ходів сполучення;
- 4.5.5. обладнати протягом 10-12 годин командно-спостережний пункт батальйону.
- 4.6. Здатний, після відповідної підготовки, діяти у складі повітряних та морських десантів і виконувати спеціальні дії (операції).
- 4.7. Здатний, після відповідної підготовки, виконувати завдання, визначені мандатом миротворчих операцій для таких типів підрозділів, вести протипартизанські дії та приймати участь у виконанні заходів із забезпечення громадського порядку.
- 4.8. Здатний, після відповідної підготовки, виконувати завдання, пов'язані з ліквідацією наслідків природних і техногенних катастроф:
- 5.1. Здатний здійснювати управління підпорядкованими та приданим підрозділами, підтримувати взаємодію з сусідніми та іншими підрозділами в усіх видах бойових дій вдень і вночі, в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості:
  - 5.1.1. розгорнути командно-спостережний пункт батальйону;
  - 5.1.2. забезпечити телефонний та радіозв'язок тимчасової стійкості з підпорядкованими підрозділами, вищим командуванням та сусідами (взаємодіючими підрозділами);
  - 5.1.3. розгорнути до 20 км провідних ліній зв'язку;
  - 5.1.4. забезпечити радіозв'язок в 1-й КХ та 3-х УКХ радіомережах.
- 5.2. Здатний забезпечувати збір та обробку даних про стан і положення підпорядкованих підрозділів до відділення (екіпажу) включно в реальному форматі часу
- 5.3. Здатний здійснювати обмін інформацією в системі автоматизованого обміну даними механізованої (танкової) бригади або іншого вищого формування.
- 6.1. Здатний виконувати завдання без поповнення матеріальними запасами протягом трьох діб та здійснювати оперативний розподіл і поповнення запасів підпорядкованих підрозділів, пов'язаних із бойовими та небойовими втратами вдень і вночі, в будь-яких погодних умовах та умовах місцевості:
  - 6.1.1. перевозити і зберігати до 30 тонн боєприпасів, до 25 тонн ПММ, до 35 тонн продовольства, військово-технічного та іншого майна;
  - 6.1.2. здійснювати дозাপравлення техніки з темпом до 10 од/год;
  - 6.1.3. забезпечити приготування їжі та її видачу із розрахунку до 600 осіб;
  - 6.1.4. здійснити, при трудовитратах на 1 зразок до 10 люд/год, до 3-х поточних ремонтів бронетанкової та автомобільної техніки.
- 6.2. Здатний здійснювати надання медичної допомоги:
  - 6.2.1. евакуювати до 5-ти поранених (хворих) за 1 машино-рейс санітарного транспорту;

Продовження додатка 1

6.2.2. надати першу медичну допомогу – до 350 особам за добу.

- 7.1. Здатний забезпечувати штатними засобами встановлений рівень захисту особового складу, техніки та озброєння від вражаючих факторів всіх видів ЗМУ.
- 7.2. Здатний забезпечувати штатними засобами встановлений рівень захисту особового складу, техніки та озброєння від вогневого ураження противника.

2. Структурні елементи:

- штаб батальйону;
- не менше 3-х механізованих рот (не менше 10 одиниць бойових машин піхоти в кожній);
- підрозділи вогневої підтримки;
- підрозділ ППО;
- підрозділ зв'язку;
- підрозділи бойового та логістичного забезпечення відповідного складу.

3. Загальна чисельність:

не менше 500 осіб.

Зразок формату опису спроможностей окремого зразка озброєння

Код спроможності: XX-XXX

Назва спроможності: Середній транспортний вертоліт

Опис вимог до спроможностей:

- 1.1. Здатний виконувати визначені завдання з транспортування особового складу, озброєння, техніки та матеріальних засобів у складі вертолітних підрозділів, включаючи багатонаціональні, у відповідності до встановлених правил та процедур.
- 2.1. Здатний інтегруватись у автоматизовану систему обміну розвідувальною та іншими видами інформації.
- 3.1. Здатний самостійно здійснювати передислокацію на нове місце.
- 3.2. Здатний до транспортування сухопутним, повітряним і морським транспортом (наприклад - складні лопаті ротору).
- 4.1. Здатний виконувати завдання із транспортування в умовах екстремальних високих і низьких температур, погодних умовах і різних умовах місцевості:
- 4.1.1. перевозити не менше 12-ти повністю оснащених піхотинців або 3-х тонн вантажу всередині або на зовнішній підвісці;
  - 4.1.2. забезпечувати крейсерську швидкість не менше 200 км/год;

- 4.1.3. забезпечувати тривалість польоту не 2,5 годин, у тому числі не менше 1 години у положенні зависання;
- 4.1.4. забезпечувати бойовий радіус не менше 300 км при 85 % завантаження;
- 4.1.5. забезпечувати десантування особового складу та доставку матеріальних засобів з використанням парашутів або канатів;
- 5.1. Здатний забезпечувати надійний зв'язок вдень і вночі, при екстремальних високих і низьких температурах, погодних умовах, протидіяти РЕП, забезпечувати закритий зв'язок визначеного ступеню стійкості, взаємо сумісність з радіо цивільними та неземними радіо засобами.
- 5.2. Здатний забезпечувати виконання зльоту, посадки та виконання інших завдань при візуальному та командному наведенні.
- 6.1. Здатний діяти автономно у складі малого підрозділу без поповнення запасів на протязі до 3-х діб.
- 6.2. Здатний забезпечувати взаємосумісність з питань експлуатації і технічного обслуговування.
- 7.1. Обладнаний системою бойового розпізнавання.
- 7.2. Здатний забезпечувати необхідний рівень активного і пасивного захисту від засобів ППО, включаючи РЕБ, інфрачервоні пастки та прилади тощо.
- 7.3. Здатний забезпечувати необхідний рівень активного і пасивного захисту персоналу, що знаходиться на борту, шляхом встановлення додаткового бронювання кабіни та важливих агрегатів.
- 7.4. Здатний діяти в умовах застосування ЗМУ.
- 7.5. Здатний забезпечувати автоматичне оповіщення пілотів у разі отримання бойових ушкоджень, виникнення несправностей, закінчення пального тощо.

Додаток 2
до Рекомендацій з оборонного планування
на основі спроможностей в Міністерстві
оборони України та Збройних Силах
України
(пункт 6.2.1)

ПЕРЕЛІК
сценаріїв застосування військ (сил), можливих завдань (приклад)

Сценарій (приклад)	Опис сценарію та можливі завдання військам (силам) (приклад)	Імовірні ситуації (приклад)
Запобігання та відбиття збройної агресії	Застосування іншою державою (групою держав) збройної сили проти України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування підрозділів збройних сил іншої держави, які тимчасово перебувають на території України, проти іншої держави або групи держав, інше порушення умов, передбачених договором. 2. Блокада збройними силами іншої держави портів, узбережжя, транспортних коридорів, магістральних шляхів або повітряного простору, порушення комунікацій України. 3. Проведення іншою державою спеціальних операцій проти України. 4. Вторгнення (напад) збройних сил іншої держави на територію України з метою окупації та (або) анексії частини її території
Протидія терористичним актам і диверсіям на важливих об'єктах	Політична нестабільність, невирішеність проблем національних меншин, існування ядерних об'єктів, надлишкових запасів зброї та боєприпасів, недосконалість прикордонного та митного контролю, застарілість систем охорони об'єктів роблять територію України привабливою для терористичних акцій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загроза та (або) здійснення терористичних актів проти: <ul style="list-style-type: none"> миротворчих контингентів та персоналу; громадян України; державних установ, органів державної влади, небезпечних промислових або військових об'єктів; керівництва держави та (або) окремих її політичних діячів; лідерів чи громадян інших держав під час їх перебування на території України. 2. Участь у міжнародних антитерористичних операціях
Інші сценарії	Опис інших сценаріїв	1. Перелік ситуацій за іншими сценаріями

Додаток 3
до Рекомендацій з оборонного
планування на основі спроможностей в
Міністерстві оборони України та
Збройних Силах України
(пункт 6.3.3)

ЄДИНИЙ ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ВІЙСЬКОВИХ ЗАВДАНЬ (Приклад)

Завдання	Коди відповідних завданню спроможностей
СТРАТЕГІЧНИЙ РІВЕНЬ	
...	...
ОПЕРАТИВНИЙ РІВЕНЬ	
Розгортання / Передислокація	
Здійснення перекидання (перевезень) військ (вантажів)	ТСС-Л Транспортний літак (легкий) (Спроможність перевозити вантаж вагою 6 тон або 20 повністю оснащених військовослужбовців у район тактичної обстановки) ТСС-М Транспортний літак (середній) (Спроможність перевозити вантаж вагою 12 тон або 60 повністю оснащених військовослужбовців у район тактичної обстановки)
...	...
Застосування	
Уражати цілі противника та надавати своєчасну і точну інформацію, а також розвіддані про сили противника і оперативну ситуацію в районі бойових дій протягом всього конфлікту	CAVALRY-H-BN Важкий розвідувальний батальйон (Спроможність уражати цілі противника та надавати своєчасну і точну інформацію, а також розвіддані про сили противника і оперативну ситуацію в районі бойових дій протягом всього конфлікту) CAVALRY-M-BN Середній розвідувальний батальйон (Спроможність уражати цілі противника та надавати своєчасну і точну інформацію, а також розвіддані про сили противника і оперативну ситуацію в районі бойових дій протягом всього

	<p>конфлікту) CAVALRY-L-BN Легкий розвідувальний батальйон (Спроможність уражати цілі противника та надавати своєчасну і точну інформацію, а також розвіддані про сили противника і оперативну ситуацію в районі бойових дій протягом всього конфлікту)</p>
Ураження (знищення) живої сили противника штатними системами зброї в бою у взаємодії з іншими тактичними підрозділами та підрозділами	<p>ARM-H-BN Танковий батальйон (Спроможність здійснювати наземні тактичні заходи у взаємодії з іншими тактичними підрозділами та підрозділами підтримки для ураження або знищення живої сили противника штатними системами зброї.)</p>
Проведення наземних тактичних дій в гірській місцевості	<p>INF-L-MNT-BDE Легка гірсько-піхотна бригада (Спроможність здійснювати управління гірсько-піхотними батальйонами, які відповідають завданням місії з метою проведення наземних тактичних дій в гірській місцевості та в арктичних умовах.)</p>
...	...
ТАКТИЧНИЙ РІВЕНЬ	
Застосування	
Ведення наземних тактичних дій з для забезпечення оперативної та стратегічної спритності шляхом використання легких захищених патрульних машин (PPV)	<p>INF-L-BN Легкий піхотний батальйон (Спроможність застосовувати штатні підрозділи механізованої піхоти (в основному не на техніці) на рівні батальйону в наземних тактичних діях з метою забезпечення оперативної та стратегічної спритності шляхом використання легких захищених патрульних машин (PPV), які забезпечать базовий захист при пересуванні для підтримання оперативної і стратегічної мобільності).....</p>
Ведення наземних тактичних дій на суходолі шляхом вступу в бій або знищення противника, особливо в гірській місцевості чи в арктичних умовах	<p>INF-L-MNT-BN Легкий гірсько-піхотний батальйон (Спроможність проведення наземних тактичних дій на суходолі шляхом вступу в бій або знищення противника, особливо в гірській місцевості чи в арктичних умовах)....</p>

Додаток 4
до Рекомендацій з оборонного
планування на основі
спроможностей в Міністерстві
оборони України та Збройних
Силах України
(пункт 6.3.7.)

ПРИКЛАД

застосуванням методу багатокритеріального аналізу для прийняття
раціонального рішення щодо розвитку спроможностей

Завдання: з каталогу спроможностей вибрано п'ять спроможностей які
можливо використати для забезпечення ведення розвідки в інтересах наземної
артилерії. Необхідно вибрати оптимальні для розвитку.

№ з/п	Код спроможності	Назва спроможності
1.	ISTAR-UGS	Автоматизовані наземні сенсори для спостереження, виявлення цілей та розвідки
2.	ISTAR-REC-CLOSE	Ближня розвідка за допомогою вдосконаленої розвідувальної системи виявлення та розпізнавання цілей
3.	ISTAR-WLR	Радар встановлення місцезнаходження вогневих засобів розвідки, спостереження, виявлення цілей та розвідки технічними засобами
4.	UAS-MA	ДКЛА - середньої висоти
5.	AVN-HUL	Легкий вертоліт загального призначення (Удосконалення обладнання)

1. Визначення рейтингу цінності спроможностей

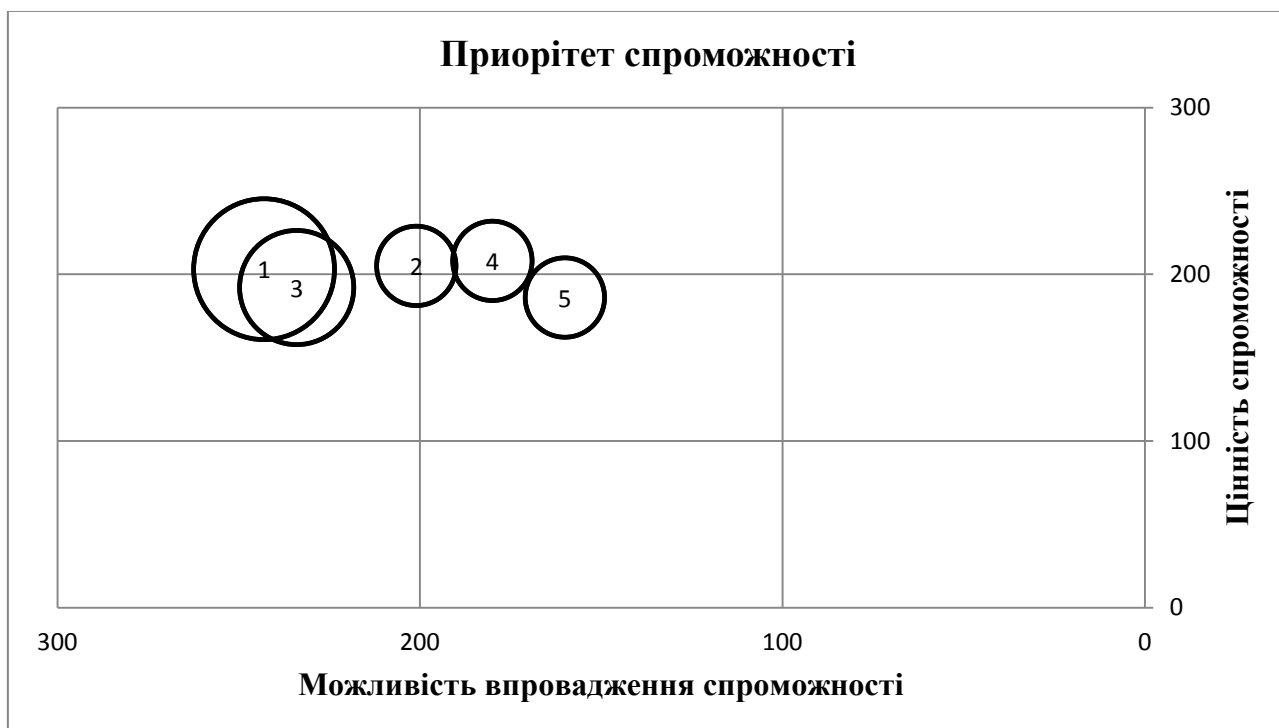
Критерії оцінювання	Пріоритет (Вага)	1. ISTAR-UGS		2. ISTAR-REC-CLOSE		3. ISTAR-WLR		4. UAS-MA		5. AVN-HUL	
		Відповідність завданню (1-10) Бал 2*3		Відповідність завданню (1-10) Бал 2*5		Відповідність завданню (1-10) Бал 2*7		Відповідність завданню (1-10) Бал 2*9		Відповідність завданню (1-10) Бал 2*11	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Оперативність	8	9	72	4	32	8	64	5	40	4	32
Ймовірність викриття противника	7	10	70	7	49	5	35	7	49	4	28
Надійність	6	6	36	8	48	9	54	6	36	5	30
Тривалість дій	4	10	40	8	32	9	36	5	20	5	20
Мобільність	5	5	25	8	40	9	45	7	35	10	50
$\Sigma =$	30		243		201		234		180		160

Примітка: пріоритет (вага) та відповідність завданню визначаються методом експертних оцінок (метод Делфі)

2. Визначення рейтингу можливості впровадження

		1. ISTAR- UGS		2. ISTAR- REC- CLOSE		3. ISTAR- WLR		4. UAS-MA		5. AVN-HUL	
Критерії оцінювання	Пріоритет (max = 10)	Відповідність критерію	Бал 2*3	Відповідність критерію	Бал 2*5	Відповідність критерію	Бал 2*7	Відповідність критерію	Бал 2*9	Відповідність критерію	Бал 2*11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Низька вартість	10	7	70	6	60	5	50	5	50	3	30
Швидкість впровадження	8	6	48	7	56	5	40	9	72	5	40
Наявність підготовленого персоналу	5	5	25	6	30	7	35	4	20	7	35
Наявність технологій	7	4	28	5	35	5	35	6	42	7	49
Наявність інфраструктури	4	8	32	6	24	8	32	6	24	8	32
$\Sigma =$		30	203	30	205	30	192	30	208	30	186

Примітка: пріоритет (вага) та відповідність критерію визначаються методом експертних оцінок (метод Делфі)

Висновок: оптимальними для розвитку є автоматизовані наземні сенсори для спостереження, виявлення цілей та розвідки (1) та радарні встановлення місцезнаходження вогневих засобів розвідки, спостереження, виявлення цілей та розвідки технічними засобами (3). Резервними для розвитку по пріоритетності: ближня розвідка за допомогою вдосконаленої розвідувальної системи виявлення та розпізнавання цілей (2), ДКЛА - середньої висоти (4), легкий вертоліт загального призначення (5).

Для визначення критеріїв оцінювання цінності спроможності було застосовано один з методів стратегічного аналізу – метод перехресного аналізу впливу.

Критерії	Оперативність	Прихованість	Всепогодність	Тривалість дій	Багатофункціональність	Радіус дії	Надійність	Ймовірність викриття	Мобільність	Σ
Оперативність		0	П	П	П	0	П	0	П	5
Прихованість	0		0	0	0	0	0	Н	П	0
Всепогодність	0	0		0	П	0	П	0	0	0
Тривалість дій	0	0	0		П	0	П	Н	0	1
Багатофункціональність	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Радіус дії	0	0	0	0	0		0	Н	0	- 1
Надійність	0	0	П	П	0	0		П	0	3
Ймовірність викриття противника	0	Н	0	П	П	Н	П		0	1
Мобільність	П	0	П	0	0	0	0	0		2

Примітка: П – позитивно вплив; 0 – відсутній вплив; Н – негативний вплив
 $P = 1$; $P + P = 2$; $P + N = 0$; $N = - 1$; $N + N = - 2$.

За результатами аналізу пропонується використати в якості критеріїв оцінювання цінності спроможності: оперативність, тривалість дій, надійність, ймовірність викриття противника, мобільність.

Аналогічним методом здійснено вибір критеріїв оцінювання для визначення можливості впровадження

Додаток 5
до Рекомендацій з оборонного планування на
основі спроможностей в Міністерстві оборони
України та Збройних Силах України
(пункт 6.3.8)

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ СПРОМОЖНОСТЕЙ (приклад)

Таблиця 1

Матриця визначення пріоритетності спроможностей

		Завдання сценарію X							
		Основне завдання 1			Основне завдання 2			...	
		Часткове завдання 1.1	Часткове завдання 1.2	Часткове завдання 1.3	Часткове завдання 2.1	Часткове завдання 2.2	Часткове завдання 2.3		
Рейтинг завдання Rz_i^1 ($i=1, \dots, k$) →		$Rz_{1.1}$ ВВ⁷→1.0	$Rz_{1.2}$ ВС⁸→0.5	$Rz_{1.3}$ НС⁹→0.3	$Rz_{2.1}$ СС→0.3)	$Rz_{2.2}$ СН→0.3	$Rz_{2.3}$ НВ→0.75)	Rz_k	
	Пріоритетність спроможності Rm_j^{10} ($j=1, \dots, N$)								
Спроможності	Спроможність 1	$BC*CH+CH*NB=$ $0,5*1,0+0,3*1,0=0,8$ 0,8		$Rm_{31,1.2}^4=CH$ → 1.0			$Rm_{31,2.2}=NB$ → 1.0		
	Спроможність 2	$1,0*1,0=1,0$ 1,0	$Rm_{32,1.1}=$ ВВ→1,0						
	Спроможність 3	$0,3*0,5+0,3*0,75=0,375$ 0,375			$Rm_{33,1.3}=$ ВН→0.5	$Rm_{33,2.1}=$ СВ→0,75			
	Спроможність 4	$0,5*1,0=0,5$ 0,5		$Rm_{34,1.2}=ВВ$ → 1.0					
	Спроможність 5	$1,0*0,75+0,3*0,3+0,75*0,1=0,915$ 0,915	$Rm_{35,1.1}=$ СВ→0,75			$Rm_{35,2.1}=$ СС→0,3		$Rm_{35,2.3}=$ НН→0,1	$Rm_{35,n}$
	.....								
	Спроможність N		$Rm_{3N,1.1}$	$Rm_{3N,1.2}$	$Rm_{3N,1.3}$	$Rm_{3N,2.1}$	$Rm_{3N,2.2}$	$Rm_{3N,2.3}$	$Rm_{3N,k}$

Таблиця 2

		Наслідки досягнення цілей операції (W_{ni}^3 або P_{ni}^6)		
		Низькі	Середні	Великі
Періодичність виникнення завдання або необхідності застосування спроможності Wz_i^2 або $Pc_{ji}^5 \rightarrow$	Висока	0,50	0,50	1.0
	Середня	0,30	0,30	0,75
	Низька	0,10	0,30	0,75

- Примітка:
- Rz_i – рейтинг i -того завдання. Визначається за допомогою таблиці 1 як функція ймовірної періодичності i -того завдання Wz_i , з якою воно буде виконуватися в рамках реалізації сценарію та ймовірних негативних наслідків щодо досягнення цілей операції Wn_i через невиконання i -того завдання, $Rz_i = f(Wz_i, Wn_i)$.
  - Wz_i – періодичність виникнення завдання визначається експертним шляхом та вважається: **високою** ($Wz_i = V$) – i -те завдання буде виконуватись майже завжди (у 80-100% випадків); **середньою** ($Wz_i = C$) – i -те завдання буде виникати інколи (у 20-80% випадків); **низькою** ($Wz_i = H$) – i -те завдання буде виникати рідко (у $\leq 20\%$ випадків).
  - Wn_i – ймовірні негативні **наслідки** через невиконання i -го завдання визначається експертним шляхом та вважаються: **великими** ($Wn_i = V$) – цілі операції не будуть досягнуті; **середніми** ($Wn_i = C$) – досягнення цілей операції буде ускладнено; **низькими** ($Wn_i = H$) – мінімальний ефект на досягнення цілей операції.
  - $Rmz_{j,i}$ – пріоритетність j -тої спроможності з виконання i -го завдання. Визначається за допомогою таблиці 1 як функція ймовірної періодичності, з якою j -та спроможність буде необхідна для виконання i -го завдання Pc_{ji} , та ймовірних негативних наслідків щодо виконання i -го завдання Pn_{ji} , які б спричинила не реалізація даної j -тої спроможності, $Rmz_i = f(Pc_{ji}, Pn_{ji})$.
  - Pc_{ji} – функція ймовірної періодичності, з якою j -та спроможність буде необхідна для виконання i -го завдання визначається експертним шляхом та вважаються: **висока** ($Pc_{ji} = V$) – спроможність завжди буде потрібна (у 80%-100% випадків); **середня** ($Pc_{ji} = C$) – спроможність інколи буде потрібна (у 20%-80% випадків); **низька** ($Pc_{ji} = H$) – спроможність рідко буде потрібна ($\leq 20\%$ випадків) при виконанні завдання.

6. $R_{n_{ji}}$ – негативні наслідки щодо виконання i -го завдання, які можуть бути спричинені через не реалізація j -тої спроможності, визначаються експертним шляхом та вважаються:
великими ($R_{n_{ji}} = B$) – завдання буде провалено;
середніми ($R_{n_{ji}} = C$) – виконання завдання буде ускладнено;
низькими ($R_{n_{ji}} = H$) – отримується мінімальний вплив на успішне виконання завдання.
7. **ВВ** – завдання буде виникати майже завжди і його невиконання буде справляти великі наслідки на досягнення цілей операції (цілі операції не будуть досягнуті). Числове значення рейтингу **ВВ** завдання знаходиться з табл. 2 на перетині рядка “**Висока**” зі стовпчиком “**Великі**” і дорівнює **1,0**.
8. **ВС** – завдання буде виникати майже завжди та через його невиконання досягнення цілей операції буде ускладнено. Числове значення рейтингу **ВС** завдання знаходиться з табл. 2 на перетині рядка “**Висока**” зі стовпчиком “**Середні**” і дорівнює **0,5**.
9. **НС** – завдання буде виникати рідко та через його невиконання досягнення цілей операції буде ускладнено. Числове значення рейтингу **НС** завдання знаходиться з табл. 2 на перетині рядка “**Низька**” зі стовпчиком “**Середні**” і дорівнює **0,3**.
10. R_{mj} – пріоритетність j -тої спроможності. Визначається як сума добутків рейтингів завдання R_3 та відповідних йому рейтингів можливостей R_{m3} .

В наведеному прикладі самий високий пріоритет має Спроможність 2, самий низький – Спроможність 3.

Додаток 6
до Рекомендацій з оборонного
планування на основі спроможностей в
Міністерстві оборони України та
Збройних Силах України
(пункт 7.2.1)

ПЕРЕЛІК
оперативних спроможностей за кожним сценарієм (ситуацією)
та визначення заходів щодо їх формування, нарощування, утримання та позбавлення (зразок)

№ з/п	Складові оперативних спроможностей	Визначення вимог за сценарієм	Нормативне визначення	Визначення стану спроможностей			
				утримання	нарощування	формування нових	позбавлення
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Забезпечення готовності військ			Сценарій 1 Відповідають	Сценарії 2, 3, 4, 5 В основному відповідають	Сценарії 7, 10, В основному відповідають	Сценарії 6, 8 В основному відповідають
2	Співробітництво у сфері безпеки і оборони			Сценарії 1, 2, 4 Відповідає	Сценарій 3 Не відповідає	Сценарії 5, 7, 9 Не відповідає	Сценарії 6, 8, 10, 11 Не відповідає
3	Розгортання та мобільність військ			Сценарій 3 В основному відповідає	Сценарії 1, 2, 4 Відповідає задовільно	Сценарії 6, 8, 10, 11 Відповідає	Сценарії 5, 7, 9 Відповідає задовільно
4	Застосування			Сценарії 2, 4, 6, 7, 9 Відповідають задовільно	Сценарій 3 Не відповідають	Сценарій 10 Не відповідають	Сценарії 11 Відповідають

1	2	3	4	5	6	7	8
5	Забезпечення			Сценарії 2,4 Відповідає	Сценарії 1, 3 Не відповідає	Сценарії 5, 7, 9, 10, 11 Не відповідає	Сценарій 6 Відповідає
6	Керівництво та управління			Сценарії 1, 2, 4, 6, 8, 10, 11 Не відповідають	Сценарій 3 Не відповідають	Сценарії 5, 7 Не відповідають	Сценарій 9 Відповідають
7	Захист та живучість			Сценарій 1 Відповідають	Сценарії 2, 3, 4, 5 В основному відповідають	Сценарії 7, 10, 11 В основному відповідають	Сценарії 6, 8 В основному відповідають
8	Розвідка			Сценарій 1 В основному відповідають	Сценарії 2, 3, 4, 5 В основному відповідають	Сценарії 7, 10, 11 В основному відповідають	Сценарії 6, 8 В основному відповідають
9	Військово-політичне керівництво, управління ресурсами			Сценарій 1 Відповідають	Сценарії 2, 3, 4, 5 В основному відповідають	Сценарії 7, 10, В основному відповідають	Сценарії 6, 8 В основному відповідають